LA TOATĂ NATIUNEA ROMÂNĂ SPRE
SEMNŬ DE STIMĂ SI RESPECTU

Pelimon Alexandru (1822 - 27.07.1881), n.Bucuresti, scriitor român. Versuri romantice *("Poesii fugitive ")* ; romane istorice *("Bucur, istoria fundării Bucurestilor")* si de moravuri *("Hotii si hagiul"),* piese de teatru.

Mic dicţionar enciclopedic - Editura enciclopedică română Bucureşti1972

AL. Pelimon merită atenţia istoricului literar pentru următoarele motive :aparţinînd micii burghezii a luat parte cu entuziasm la revoluţiunea din 1848, promovînd prin poezie ideile progresiste; a zugrăvit cu lăudabil realism aspecte ale mentalitàţii mic burgheze si ale capitalismului epocii sale; a denunţat ipocrizia egumenilor exploatatori; a fost un călător care a contribuit prin descripţiile lui la descoperirea frumuseţilor peisajului românesc.

G.CàLINESCU: Studii si cercetàri de istorie literară.

Transcrierea/traducerea paralelă a fost posibilă datorită fontului **"Alfabet de tranziţie"** creat de strănepotul scriitorului al cărui nume îl poartă *Dr.Pelimon Alecsandru* si care vă stă la dispoziţie împreună cu schema modificată a claviaturii.(download+adresa e-mail a autorului). Fontul este aplicabil la toate textele perioadei "paşoptiste".

LA REGENERAREA ROMANII

Romînie !
Romînie ! Dulce
ţară, glorioasă
Pasă plină de
mândrie Într'o cale
luminoasă !...

Lîngă sora ta iubită
Unu tronu falnicu vi
s'aşează Cu Moldavia
unită Gloriea vă
încoronează

A Moldoviĭ famă
mare Ş-a le tale
bravurĭ sumă V-a
făcut nemuritoare :
Două surori dintr'o
mumă !

Iată, Vălul se
redică, Ochi-ţi vădu
viitoru mare ;

Nuorul innoranţeĭ
pică, Pentru a ta
regenerare !..

Veţi avea aceleaşĭ nume : Romînia strelucită !..

Precum Roma fu în lume De toţĭ popoliĭ mărită !

A eroilor virtute,
Faptele vă vor fi spuse
De cînd lanţuri vă fu
rupte, Şi pe capŭ
cununĭ vă puse !

Atunci braviĭ combătură de peire !... Secoliĭ ceĭ Prin resboae ţe avură Ţĭ-a dat sufletŭ la mărire !...

Stefan, Mircea, Mihaĭ
Vodă Marĭ eroĭ lumea *1*
declară, Radu, Ţepeş, -

Negru Vodă, Dragoşĭ
ce 'ntîĭ vă fondară !..

Al lumineĭ dulce
soare, Şi prea sfîntă
Providenţă, V’a

surisŭ în destinare,
Cunoscîndu-vă
credinţa

Fii tăĭ consfinţindŭ
Dreptul, Aŭ trecutŭ la
nemurire !.. Eĭ

luptându-se cu peptul
Ţi au fost scutŭ de
mîntuire !

Drepturĭ, legĭ care te ţine Cu trectul te măreşte ; Sînge vărsîndu pentru tine, Autonoamă te numeşte !..

Vedeţĭ dar p'a
Romei fiie, Junĕ şi
prea glorioasă,
Subt o rază d'aurie
Ce pe fruntea eĭ se
lasă !..

Dulce, fericită ţară !..
De la Traian ce te
cheamă Ca să
regeneresĭ iară Aĭ
fost demnă d'a ta
mamă ! Amîndouă,
împreună,
Progresaţĭ !... şi, prin
unire, Din Cerŭ
angelul cununà Vă va
da spre fericire !!.

Din colecţia de poezii "Faptele Eroiloru" de Alessandru Pelimon, Bucureşti 1857

(Traducere realizată de Dr.Pelimon Alexandru, strănepotul
poetului)
17.11 2004

’’Prin dragoste, unire acestea facü puterea Cetăţile se sfarmă subt braţul lorŭ de ferŭ, La ceĭ căzuţi acestea întreamă'n vecĭ durerea, Unirea dă la neamurĭ ce o cerŭ !..."

O aruncătură asupra Moldavii.

BATALIEA de la KALUGARENĬ.

Sunat-a falnic tromba din munţi către
cîmpie,
Din patru părţi s'adune romîna seminţie,
De treĭ orĭ astŭ resunetŭ, atît de
vitejescŭ,
Fu vocea răsbunăriĭ ce chiamă micŭ şi
mare
A merge'n focŭ năvlă sprĕ a ţăriĭ apărare,
Sprĕ a ţăriĭ libertate !.. unŭ sfîntŭ dreptŭ
creştinescŭ !.

II

Căcĭ trista Romînie gemea, vaĭ !
'năbuşită Ca omul în peire, de
soartă osîndită !...

Gemeaŭ şi fiŭ şi tată cu muma de insultŭ, Pre turnurĭ sfînta cruce era depărtată, În locu-ĭ semiluna pe steagurĭ îngîmfată, Amenințа peire, fanaticul eĭ cultŭ.

III

Iar Saracinul mîndru, făcut să verse sînge, Credea în semnŭ acela, eternŭ că va învinge ; Abia'l împăca jaful şi moartea ce'nspira ; Cu Alah !... şi iataganul, servia pe împăratul, Rîzîndu-şi de ghiaurul ce'n faţă-ĭ tremura.

IV

Ce soartă amărîtă ! ce mare agonie, Domnĭ pe viaţă ţară în timpĭ de varvarie ! Streiniĭ sporind foarte în sînu-ĭ ne'ncetat, Puţinŭ le păsa parcă de Ţara Romînească... Dar însă numaĭ Cerul din multe ŏ a scăpat!..

V

Chiar mîna creatoare ce lumĭ a dat viaţă, Ce'ajută tot orfanul, ce 'i dă a sa speranţă, Acelŭ ce'n omŭ şi simpatie a pus, Făcutu-l-a unŭ rege pre alte fiinţĭ toate,

D'a ţine legĭ şi pacea, şi sfînta libertate Fu darul ce ‘ĭ se dete de Creatorŭ de susŭ

VI

Fu liberŭ născutŭ omul, maĭ liberŭ prin gîndire El caută libertate, dorind o fericire. Unŭ frate cu altŭ frate, c'o lege unŭ stăpînŭ, Se scoală, se uneşte, îşi apără pămîntul, Morminte, altare, templurĭ ; voiosŭ află mormîntul, De cît să poarte jugul al altuĭ neamŭ streinŭ.

VII

Afrontul, împilarea ce'atît îl apăsase, Slăbi de tot Romînul de multŭ timpŭ îşi uitase De gloriea străbună, de numele Romanŭ; Uitase că fu Roma, stăpîn'a lumĭ odată De ce oarĭ strănepoţiĭ se nimicir' ast-dată Să sufere sclaviea şi jugul musulmanŭ ?

VIII

De silă, de nevoie, ce crudă ursitoare ! Legă pe fii Romeĭ de mîinĭ şi de picioare, Să vază cum streiniĭ pre dînşi vinŭ Aceĭ ce vreau să sfarme creştinele altare,

A neamuluĭ, a legeĭ, a tot c'era divinŭ ?

IX

Veniaŭ să smulgă ţăriĭ a sa toat' avuţie, Din fii- ĭ vîntoare a face spre sclavie, Şi cîte şi mai cîte nedrepturĭ de ceĭ răĭ, De care gemea ţara, de care pîngea omul, Îngenuchind cu lacrămĭ spre ceruri către Domnul, Ş'apoĭ intra în focurĭ să mîntue p'aĭ săĭ !...

X

Atuncĭ se'nfurie tigrul cînd puiĭ se răpeşte, Saŭ cînd el răpitoriĭ îĭ zăreşte Că vine către dînsul din nuoŭ a'l maĭ lovi; Turbează de mînie, scînteie din ochi lasă, S'asvîrle pre vrăjmaşu-ĭ ; dar sîngele ce'l varsă E acela ce 'l uraşte şi 'l place a'l sorbi.

XI

Aşa multa 'mpilare restoarnă tiraniea, Aşa cînd vede omul că 'l 'neacă agoniea, Că soarta e 'n peire, turbatŭ, înfuriatŭ, Maĭ rău de cît o feară s'asvîrle pre vrăjmaşu-ĭ, De gîtu-ĭ cu el moare, sugrumă ucigaşu-ĭ

Ce vinĕ aĭ răpi viaţa şi fructul adunat.

XII

Aşa Romîniĭ nostri atît timpŭ se luptară, În contra multor ginte ce năvăliră 'n ţară, Subt Mircea şi subt Radul, subt marele Mihaĭ (2) Subt prinţŭ acesta mare, eroul Romînieĭ, Amantul libertăţiĭ, cununa nemurireĭ Ce dete ţăriĭ sale pe cînd şovăia maĭ.

XIII

Căci desele răsboae Romînul obosise, Lovindu-se în pepturĭ cu ceĭ ce 'l năvălise La malurile ţăriĭ, în munţĭ şi prin cîmpiĭ, Acol' unde tufanu-ĭ servia aspre înarmare, Şi rîpele stîncoase adesea spre scăpare, Să 'şĭ mîntuie avutul, soţiea şi copiĭ.

XIV

Acol' unde bărbaţiĭ, d'a lorŭ credinţă, Chiema pre Dumnezeul Puternica fiinţă Curagiul să le ţie cŭ al săŭ sfîntŭ agiutorŭ; Prin văile rîpoase, pe cîmpurĭ sîngerate, Orĭ unde ‘ĭ chema corpul din locurĭ depărtate,

Cu lăncĭ, săcure, coase, călărĭ şi pe piciorŭ.

XV

Cînd mumele adesea îmbărbătaŭ puterea, Cu pruncii lorŭ de braţe prin focŭ, uitînd durerea, Urmaŭ bărbaţi 'n luptă, jeleaŭ pre celŭ căzutŭ, Rănitului da reazămŭ în cîmpul bătălieĭ, Murinduluĭ da apă în ghiara agonieĭ, Şi'n marea disperare chiar frontul'l aŭ ţinutŭ.

XVI

Cu aceste nevoĭ grele luptatu-s'a Romînul! Abia da în văratecŭ şl era călcat tărîmul De armiĭ dînd năvală ce Dunărea trecea ; Nevoiea 'l silea iară s'alerge spre apărare; Maĭ da 'napoĭ vrăjmaşul, trecea Dunărea mare, Şi peste Balcanŭ încă pe Turci ţi’ĭ maĭ bătea.

XVII

Sultanul în mînie făcut-a hotărîre D'a 'nvinge lumea toată, s'o aibă 'n stăpînire, Întîĭ pe acestŭ popolŭ numit ce este Vlah ; Trimite chiar viziru-ĭ al său credinciosŭ, care Purtase biruinţe în contr'altor popoare

Maĭ de temut 'acesta ce nu ştie
d'Alah!...

XVIII

Se mîngîie'n părerea-ĭ şi'ndată
porunceşte S'adune a sa armată
de unde se găseşte, În statu-ĭ
risipită, în Orientŭ şi Crîmŭ,
Adună pe toţi haniĭ,
depretutindenĭ paşiĭ, Deliĭ
ianiceriĭ, sredariĭ, toţĭ armaşiĭ,
Pre toţĭ în cîţĭ credinţă avea al
lorŭ stăpînŭ.

XIX

Turcia în picioare a fost pusă
maĭ toată, Sultanul porunceşte
să 'ntoarcă'a sa armată
Ce'atuncĭ era la Unguriĭ, cu care
se lupta ; Vestitul Sinan Paşa, al
căruĭ trufaşu nume, Şi Unguriĭ,
Georgia, de el toţĭ tremura!

XX

El a învins Arabiĭ, Tunisul, ş'asta
dată Sultanul 'n el se 'nchină ca 'n
mîna sa cea dreaptă Comanda ‘ĭ
credinţează, vizirŭ'l a şi numit, Cu
laude 'l încarcă şi ‘ĭ zice să porniască
Să bată Romîniea, s'o ia , s'o biruiască
Şi paşalîcul dintrînsa a face-ĭ hotărît.

XXI

Sinan, Paş 'atuncĭ giură, pe capul săŭ se leagă
Raiaoa a supune şi 'ndată el şi pleacă.
Aşa unŭ torentŭ mare pornind din munte 'naltŭ
Cu urlete departe de valurĭ prăvălite,
Cînd sloiurule ierneĭ în martie 's topite,
Revars 'a sale unde atît de speriatŭ;

XXII

Cîmpie acoperi-va şi rîpele stîncoase,
Ar răsturna copaciĭ, pădurile umbroase, Cu furiĭ îmulţite pămîntŭ ar inunda, Secînd chiar rădăcina la orĭ şi ce răsare ; Smulgînd şi sdrobind totul a apelor turbare,
Rostogolind vîrtegiurĭ ce ochiŭ ar spăimînta;

XXIII

Turbarea 'nsufleţită din nuoŭ prin alte valurĭ, Ar trece peste rîpe, departe p'alte maluri, Voind ca să înece cîmpiĭ ce n'aŭ pătrunsŭ, Aşa sporia turcimea, armata ce pornise,
La nordŭ păşind cu grabă spre Dunăre în susŭ

XXIV

Speranţă 'n scelătoare ! Născută din trufie
Aceluĭ popolŭ care stăpînŭ voia să fie
Pe chiar întreaga lumea ş' Europ' ameninţat!
Speranţa îĭ fu stearpă ca tot pe nedreptate,
C'aceluĭ ce răpeşte avutul de la frate,
Şi vine să ucigă pre celŭ nevinovatŭ

XXV

Eternŭ triumfă dreptul în contra împilăriĭ! Aşa voeşte Cerul; el nu a dat uităriĭ Nicĭ vermele subt peatră aicia pre pămîntŭ, Şi faptele omenireĭ eternŭ le observează ; A celŭ ce ţine totul şi totul îndreptează ; Din 'nalta-ĭ privighiere din tronul săŭ celŭ sfîntŭ

XXVI

Acelŭ Dumnezeŭ care toţĭ popolĭ ' l măreşte, Bunŭ, dreptŭ, a tot potente ce lumea cîrmuieşte, Şi numele săŭ mare e 'ntregul universŭ Pe care pruncu'n faşă, cămila în pustie, O muscă, o insectă prin el totul învie Şi pasărea în crînguriĭ îĭ 'nalţă al eĭ versŭ!

XXVII

Dreptatea la picioareĭ ;- la vocea-ĭ
s'aripează, Orĭ unde'ĭ e voinţa ea
pasu'şĭ îndreptează, Să judece
popoare, să 'nsemnĕ osînda lorŭ ;
Iar celor c'o credinţă, c'o lege ş'o
dreptate, Ce nu ştiŭ desbinarea,
uniţĭ frate cu frate, Dreptatea l'e
tărie şi ceru 'ntragiutorŭ.

XXVIII

Aşa în Romînia pe'unŭ Prinţŭ
însufleteşte, În visu-ĭ se arată...în
ochiĭ străluceşte,
II mîngîie, 'ĭ arată pe Crist
mîntuitorŭ: Acelŭ ce rădicat-a
pe omŭ spre mîntuire, Şi lumea
din'tunericŭ o adus la fericire,
--Îi zice : "Te deşteaptă !...îţĭ sîntŭ
apărătorŭ!...

XXIX

Atuncĭ se scoală Domnul acelŭ viteazŭ
prea mare, Cu grije pentru ţara-ĭ
aleargă sprĕ apărare, Armează pîn la
unul Romînіĭ resculaţĭ ; Trimite prin
ţinuturĭ s'adune toată ţara Căcĭ este în
peire, să scuture povara Ce pîn'atuncĭ
purtase greŭ împilaţĭ.

XXX

Aleargă micŭ şi mare la arme vitejeşte, Din marginile ţăriĭ la alta se vesteşte, Curagiul este unul, pe toţi ‘ĭ a însufleţitŭ.. Romînul steagŭ se 'nalţă de vîntŭ se desfăşoară, Cu acuila cu crucea ce peste voinicĭ sboară, Însufleţind Romîniĭ d'unŭ simţimîntŭ sfinţitŭ.

XXXI

Mihaĭ păşeşte 'n frunte cu spada sa în mînă, Cu scudŭ şi zale ; arme ce ca unŭ trăsnetŭ Subt dînsu cursierul ninchează şi'n spumatŭ Pămîntul greŭ loveşte, ca fulgerul de iute, Din nărĭ fumegă focul, scînteie sîntŭ văzute Din ochiĭ săĭ ceĭ agerĭ d'unŭ sînge 'nflăcăratŭ

XXXII

Eroul este falnicŭ şi vocea ‘ĭ este tare, Conduse el Romîniĭ cu multă 'n bîrbătare În lupte ce norocul le fu spre triumfărĭ ; Luptatu-s'a cu mintea maĭ cu seamă, Şi tot cu norocire s'a 'ncununat cu famă, Şi numele săŭ mare sună chiar peste mărĭ !

XXXIII

Cu Unguriĭ făcu pacea, tractaturiĭ şi prin care (3)
Îndatoraţiĭ să fie la oriĭ ce 'mpregiurare
Să ţie toţiĭ într'una şi agiutorŭ a da,
La timpiĭ de trebuinţă, nevoea cînd va cere,
S'alerge uniĭ l'alţiĭ ; de l’astă 'mp erechere
Romîniĭ de la Unguriĭ unŭ reazemŭ aştepta

XXXIV

Şi cu Transilvania, şi cŭ alte ţăriĭ streine, Precum şi Moldavia, cu toate 'ntr'una ţine, Căciĭ fost-a interesul scăparea tuturor ;
Această 'mpregiurare pre toţiĭ îngrijeşte, Aleargă 'n Romînia căci Turcĭ o copleşeşte, D'aiciĭ daca vor trece Eŭropa ĭ prada lorŭ.

XXXV

Străinelĕ adjutoare tot încă nu sosise... Mihaĭ primeşte ştire că Turcĭ acoperise Tot malul despre dreapta ş'a trece se gătescŭ; Aruncŭ eĭ podŭ pe apă, vorŭ Dunărea a trece... Mihaĭ la ce aude grăbeşte ca să plece, Pre capiĭ săĭ adună, comande le'mpărţescŭ !...

XXXVI

O parte a armateĭ trimis să păziască În susŭ pe malul ţăriĭ, ca armiea turciască Nu dînd pri alte locurĭ să viĕ a ‘ĭ cotropi: Se face sfatŭ într'una, părerea îşĭ dă orĭ care Romînŭ care în lupte făcu isbîndă mare ; Acu cu iscusinţă catŭ toţĭ a se gîndĭ.

XXXVII

Cu inimă, cu cugetŭ, c'o singură credinţă, E sigurŭ fie care d'o plină biruinţă !... Aşa giuraŭ Romîniĭ, cu toţiĭ 'mflăcăraţĭ : Pămîntul ş'a lorŭ ţară să apere cu sînge, De cît să poarte jugul, de cît creştinŭ a plînge, De cît a da tributul la nişte concheranţĭ !...

XXXVIII

Astă-dată re'noi-va străbunul săŭ renume, Romînul se va face recunoscutŭ în lume, Că braţu-ĭ apărat-a tot neamul creştinescŭ : Căci Turci 'n Romînia s'aŭ stăvilitŭ d'a trece, D'ajunge maĭ departe, Eŭropa ca s'o 'nnece, A jefui ş'a face unŭ totŭ coprinsŭ turcescŭ...

XXXIX

Aceste ştirĭ ajunse şi pînă la 'mpăratul
Austrii Rodolfo, ce'a consfinţit tratatul
Cu ţerile creştine, prin car' er'aliatŭ :
Iar după obiceiul celŭ vechiŭ
Transilvanieĭ
Doĭ oamenĭ armaţĭ bine, cu focul
bărbăţieĭ
Chemaŭ poporul l'arme :-- ţinuturĭ s'aŭ
sculatŭ

XL

Într'una se sculară aceste ţerĭ
vecine !... Prinţuluĭ Sigismundu de
loc nu ‘ĭ veni bine Aceste ştirĭ soliĭ
de la Mihaĭ 'i adus ; Cînd Domnul
Romînieĭ trimise Buzescu Cu darurĭ
către dînsul şi pe Calomfirescu, De
să 'l salute şi cîte 'i a maĭ spus !...

XLI

Căcĭ prinţul Transilvaniĭ serba
căsătoriea Cu Maria Cristina,
ducesa d'Austria L'a căror
serbătoare Mihaĭ a fost pohtit Şi
nuoua năvălire a turcilor în ţară
Opritu-l-a d'a merge..Trimise n'aĭ
săĭ dară, Şi soliĭ către principŭ
acesta aŭ vorbitŭ :

XLI

"Cu multă 'nchinăciune, trimişĭ de la un confrate,
"Mărireĭ tale zicemŭ prea multă sănătate,
"Şi Cerul fericirea să facă ca s'o aĭ !
"Căci Domnul Romînieĭ Mihaĭ, ce vă iubeşte,
"Trimite voă daruri prin care vă pohteşte,
"Cu 'nalta-vă unire, viaţă şi bunŭ traĭ !..

XLIII

"Iar ţara e'n peire, ş'apoĭ ţara Voastră !... "CăcĭĬ oştile otomane sosescŭ în ţara noastră ; "Vorŭ trece maĭ departe cu jafurĭ pustiirĭ ; "După tratatŭ vă ceremŭ a Voastre adjutoare, "Să 'nvingemŭ inemiciĭ ce trecŭ peste hotare... "Creştiniĭ mîntui-vomŭ de marĭ nenorocirĭ !...

XLIV

Respectă Sigismundu odoarele trimise Cu soliĭ ce lĕ aduse şi cele ce'auzise, Şi 'ngrab cu adjutoare grăbeşte a porni; Lasă regeasca nuntă şi falnice ospeţe S'adune toţi ostaşi...districtele măreţe Le puse în picioare, cu Unguri a veni...

XLV

Mihaĭ nevoitŭ însă la cîte îl aşteaptă,
Cŭ aĭ săĭ se chibsuieşte şi totul pune 'n faptă..
Familiea sa, Doamna ŏ porneşte la Sibiĭ ;
Prin bine cuvîntare, Eroul şi părinte,
Prin sărutărĭ şi lacrimĭ, cŭ a sale dulcĭ cuvinte,
El mîngîie princesa, ŏ asigură cu fiĭ !...

XLVI

Atuncia Doamna Floarea, pre nobila princesă, De ducă se găteşte şi ochiĭ lacrimĭ varsă ; În inimă ‘ĭ e dorul şi chinurile ‘ĭ crescŭ, Căcĭ lasă ţara-ĭ, soţul, o ! Doamne, prea mult sfinte ! De bună sănătate, se rogŭ foarte ferbinte ; Se 'mbraţă, se sărută, ş'apoĭ se despărţescŭ !..

XLVII

Mihaĭ Vodă şi Doamna aşa se despărţiră, Grăbia timpul a trece
şi eĭ se părăsiră În voea
Providenţeĭ, speranţa celor viĭ, Iar nobila soţie a sa Doamna Florica,
Rugîndu-se de soţu-ĭ maĭ toată ziulica, I arată a sa durere ce'o simte maĭ întîĭ :

XLVII

II roagă s'aibă grije de ţara sa iubită,
D'acestŭ poporŭ de care era atît
mărită ; Căcĭ prinţiĭ unŭ părinte, pre
popolĭ se numescŭ Căcĭ eĭ sîntŭ capiĭ
ţări şi lorŭ li se supune Ţăranul,
cetăţeanul credinţa 'n Domnŭ 'ş'o pune,
Să ‘ĭ apere pămîntul şi dreptul
strămoşescŭ.

XLIX

Căcĭ Domnul ţine cîrma, se 'nchină 'n el
poporul Ferice de acela ce face viitorul
Maĭ mare şi maĭ falnicŭ, poporul
fericitŭ, Al săŭ nume rămîne cu glorie,
mărire, Trăeşte peste secolĭ c'o sfîntă
nemurire, Din fiĭ în fiĭ eterne cununĭ i
sa'mpletit!

L

Acestea îĭ vorbeşte Princesa generoasă,
În braţe-ĭ tot îl strînge, genuchi 'ĭ
'mbrăţişează Şi lacrime din ochiĭ curgŭ
neîncetatŭ, Eroul o sărută, ŏ ajută, ŏ
linişteşte, De 'ntreagă mîntuire a ţăriĭ
îĭ vorbeşte Şi pînă timpul iată gelosŭ
s'apropieatŭ.

LI

Unŭ sărutatŭ din urmă şi eĭ se despărţiră,
Plînseră toţĭ aceia ce faţă îĭ priviră
L'această scenă tristă ilustrilor amanţĭ
O inimă 'nsă mare puţinŭ e mlădieată
Ea încă se susţine, căcĭ ea fiind creată
Spre gloriĭ, nu se 'nvinge precum a celor-l-alţĭ !

LII

Eroul se desparte d'a sa prea multŭ iubită, Prĕ aĭ săĭ îĭ are 'n laturĭ şi armiea’ĭ gătită ; Pre Raciu, Manta, Voicul şi Udrea bunŭ ostaşŭ, Spătarul Preda, Stoica, şi din Calomfireştiĭ, Mihalcea Banul mare, Dan, Murgea, şi Buzeştiĭ, Acelŭ Stolnicŭ Radu ş'acelŭ faimosŭ Farcaş

LIII

Şi alţĭ mazîlĭ ce'n lupte, în cîmpurĭ sîngeroase, Sdrobiaŭ ca leĭ de iute prin armiĭ numeroase, Eraŭ şi dorobanţiĭ, fustaşiĭ căpitanĭ, Erau uniĭ călare iar alţiĭ pedestrime, Olteanul cŭ a sa chică ce’ĭ spaima în turcime, Şi alţiĭ de la munte o sumă de catanĭ.

LIV

Era în miezul veriĭ, ardea soare fierbinte Ce'adesea orĭ urmează cînd daŭ ploĭ maĭ 'nainte ; Unŭ falnicŭ întinsŭ verde cîmpiĕ acoperea ; Pădurile stufoase cu lungĭ livezĭ plăcute, Cît ochiŭ abia le vede, şi rîurĭ foarte multe, Cu văĭ răcoritoare drumeţuluĭ zîmbia

LV

Spre nordŭ s'arată munţiĭ, zăriţĭ din ori ce parte, La vale 'n josŭ cîmpiea întinsă mult departe, Şi dealurĭ lănţuite cotindŭ pe 'ntinsul şesŭ ; Tufanul şi cătina ce crescŭ nesemănate, Cu fel de fel de arborĭ, de viţă înţesate La feare adăposturĭ, formează codrul desŭ.

LVI

Pe'ntinsa Romînie se vădŭ acestea toate, Pe cîmpurĭ icĭ şi colo staŭ locurĭle arate Ce naşte secerişul ş'aîtea avuţiĭ... De ce e însă cîmpul ast-dată făr de muncă ? De ce oarĭ plugul zace şi brasda nu o culcă ? Secerătorul fuge ca vîntul prin pustiĭ ?...

LVII

De ce oarĭ părăstă e vita prin pădure ? Prea lesne vine hoţul dibaciŭ ca să o fure, Că'n sate nu se vede măcar nicĭ unŭ unchiaşŭ.. De ce oarĭ către munte se tragŭ lăcuitoriĭ ? Se spargŭ oraşe, sate..5 din cîmpurĭ muncitoriĭ Şaŭ părăsitŭ sudoarea,...nu e nicĭ lăcaşŭ ?

LVIII

Priviţĭ şi Bucureşti, cea nuouă capitală. În care s'aşedŭ domniĭ ceĭ întronaţĭ cu fală, Trgovişstea 'nainte măreaţă mult era! Ea numără în sine atîţĭ Domnĭ ce stătură Şi ţara cîrmuiră,...dar faptele lorŭ fură Chiar spaima omenireĭ, ce nu se vor uita !

LXIX

La numele luĭ Ţepeşĭ, 6 sfîrşescŭ, se încheiŭ toate!.. Căzu însă tiranul ce da c'ospeţe moarte, Şi ţepile ‘ĭ fu steagurĭ subt care se 'ngîmfa. Căzut-a şi cetatea-ĭ în care desbinarea Clocia în multe capurĭ ci'aduseră ruinarea, Şi armiĭle streine eĭ însu-şĭ le chema ! 7

LX

Aşa făceaŭ boeriĭ !...c'o ură, desunire, Vindeaŭ prin aurŭ ţara ně avînd compătimire, Cătaŭ interesŭ 'm parte, mîndriea îi orbia, 8 Şi d'astĭ nemernicĭ, c'a 'n iadŭ pentru păcate În chinurĭ era ţara :---avea Ţepeşĭ dreptate Cînd tot desbinătorul de viŭ ţi'l jupuia !...

LXI

Atuncĭ şi în tot timpul Romînu 'şĭ apărase A sale prin minune ce drepturĭ îĭ rămase, Din multele răscoale şi lupte cu barbarĭ:

Aı

În tocmaĭ ca de vînturĭ bătută o piramidă, Ce 'nfruntă anĭ, asprimea de vijeliĭ pornită, Şi 'şĭ 'nalţă încă fruntea, coloanele-ĭ sîntŭ tarĭ !

LXII

Sîntŭ tarĭ ş'a lorŭ tărie Mihaĭ o prenoieşte ; Cŭ al săŭ nume pe arme, unŭ templu pregăteşte, Fu templul libertăţiĭ pe care 'l a sfinţit..

Aı

În nuoua capitală Mihaĭ domni pre ţară, Aicĭ a giurat Prinţul cŭ aĭ să'ĭ ca orĭ să moară Orĭ ţăriĭ mîntuire să 'ĭ dea pînă'n sfîrşit.

LXIII

Ostirea la ce numărŭ era spre
răsboire, Făceaŭ optŭ miĭ toţiĭ
romînиĭ spre lovire, Voĭnicĭ să
'nfrunte armiĭ şĭ trupe cîtŭ marĭ;
Porunca li se dete spre Giurgiu să
porniască Ca nu maĭ înainte în ţara
Romînească Turcimea a pătrunde
cu prădăciunĭ amarĭ

LXIV

Sîntŭ grele aste 'ntreprinderĭ, gîndire
trebuĭ mare ! Spre Giurgiu iaŭ avîntul
cu multă 'nbărbătare, Mihaĭ cu toţĭ
Romînиĭ ce prea voioşĭ urmaŭ Subt cîte
căpeteniĭ ostaşiĭ se 'mulţiră ; Din
Bucureştĭ în zioă pornind seara sosiră
La satul Măgurelea, şi mult drumŭ maĭ
aveaŭ.

LXV

A doua zi asemenĭ la drumŭ pîşiau
maĭ iute, Trecură peste şesurĭ,
pădurile ştiute De maĭ tot călătorul
p'acĭ carĕ a venit; Mulţimĭ de văĭ şi
dealurĭ, iar Argeşu în cale Mult
repede se 'ntinde, lăsînd spumele
sale Zoritele lui unde pe malul săŭ
lăţit

LXVI

Sporiaŭ la pasŭ Romînii şi Dunărea zăriră.. Puţinŭ spre răsuflare ostaşii se opriră La cotul unor dealurĭ ce fruntea înălţaŭ ; Opriră călărimea şi piota ‘ĭ soseşte ; Cu toţii tăbărîră, ş'un lagărŭ se'ntăreşte Cu strejĭ şi cu vedete şi steaguri fîlfîiaŭ !

LXVII

Unŭ dulce zefirŭ pre frunţile plăviţe De bucle unduioase ce se desfacŭ în viţe Lungŭ părul pe grumaziĭ voinculuĭ Romînŭ, Acelŭ ce caŭtă punctual spre care arma'ntinse, Cercînd cum taiĕ oţelul peste brîŭ'l încinse, Cu carĕ o s'aib'a face în luptă cu păgînŭ.

LXVIII

Sîntŭ dulcĭ aceste visurĭ a inimei ceĭ june, Mult lesne crezătoare, ce 'n minte-ĭ totŭ îşĭ pune Isbîndă, triumfŭ, moarte, gîndind l'amanta sa ; Bătrînul tras d'oparte cu fruntea sa cea creaţă, Cunoaşte nevoĭ grele ce'a petrecut în viaţă, Tot una pentru dînsul ce soarta îi va da!

LXIX

Ostaşul truditŭ foarte pe maldăre
s'aşează, În tabăra cea 'ntinsă pe
cîmpŭ ş'adormitează ; A sale părerĭ
însă încununate sîntŭ D'o sigură
isbîndă, de care se găteşte, Unŭ
dulce surisŭ buza-ĭ ce roua 'l
primeneşte, I acoper' a sa frunte
întinsă pre pămîntŭ.

LXX

Şi glodorosŭ pămîntul îĭ pare mult
maĭ moale De cît de pufurĭ perne saŭ
finele sofale Pe care odihneşte unŭ
paşă îngînfatŭ, La capu-ĭ armăsarul
păşunea verde paşte, Iar frîul este
'n mîna aceluĭ ce mijaşte ; La orĭ şi
ce micŭ sunetŭ îndată ‘ĭ deşteptat.

LXXI

De mult apuse zioa noaptea 'n loc
soseşte, O noapte ca acelea în care
se zăreşte Prin desul întunericŭ abia
stele pe cerŭ. Mihaĭ se află'n cortu-ĭ
şi streajea sa veghiază Departe, mult
departe, cît ochiĭ potŭ să vază; Gătiţĭ
sîntŭ toţĭ ostaşiĭ de cîte li se cerŭ !

LXXII

Mult linişte şi pace e 'n tabăra romînă, Ce are să se lupte cu armiea streină. În care numaĭ Cerul o poate adjuta. A cuĭ va fi isbînda ästă mare luptă ?... Deplina mîntuire şi lauda cea multă ?... Stăpîne prea Potinte, sîntŭ toate 'nvoea ta !

LXXIII

Bătrînul Vizirŭ Paşa ce la Rusciuc sosise, Cu armiea sa mare, tot malŭ acoperise Lăsînd strîmtoarea'n urmă ce ‘ĭ zicŭ : Cialicavac, Avînd cu sine steagul celŭ sfîntŭ spre biruinţă, Căcĭ sfîntul steagŭ să cază nu este prin putinţă; Ne 'nvinşĭ sîntŭ musulmaniĭ în cîmpŭ unde'l desfacŭ.

LXXIV

E verde steagŭ acesta ş'ararea orĭ se scoate Din sacrele mochee, în care staŭ păstrate, Vestmintele, coranul Profetuluĭ sfinţitŭ; Şi steagŭ acesta însă cînd din cetatĕ afară II scotŭ e trebuinţă, e causă prea rară, II iaŭ numa 'n răsboaie fiind nebiruitŭ

LXXV

Cu sine avea Paşa alţĭ doi-spre-ce paşale :
Selimi, Caraimani, Hasan şi marĭ agale,
O grea artilerie, mulţimĭ de lucrătorĭ,
Cu care puse 'n lucru unŭ podŭ pestĕ apa lată
A trece cu 'nlesnire teribila armată,
Căcĭ are să robiască raia răsvrătitorĭ

LXXVI

Pre ceĭ ce a 'nfrîntŭ armiĭ ş'atîţĭ paşĭ prăpădiră, Pre Mustafa vestitul, pe Hanu'l biruiră, Ceabia scăpă cu viaţă, perzînd deliĭ tătarĭ; P'acestĭ ghiaurĭ de spaimă ce Dunărea trecură Cu jafurĭ, pustiire, peste Balcan bătură, Ş'au arsŭ cetăţĭ atîtea, făcînd stricăciunĭ marĭ.

LXXVII

Aceĭ ce'au luat Brăila şi Diiul pustiiră, 8
Nicopolea o arse şi cîte prăpădiră
Cetăţĭ mult mare oraşe cŭ acestŭ vestitŭ Rusciucŭ; Ghiauriĭ facŭ revoltă, tributurĭ, copiĭ, fete, Nu dau ca maĭ 'nainte, scultu-saŭ încete, Nĕ ar lŭa şi 'mpărăţiea, nĕ ar pune eĭ subt jugŭ.

LXXVIII

Acestea zicea Paşa ; pe barba sa
se giură A nu ‘ĭ zice pe nume, să
nu ia pîine'n gură De nu va pune
l'astia unŭ frîŭ, şi pe Mihal, De viŭ
că o să'l prinză, legatŭ şi că'l va
duce În feare la Sultanul, şi ţara
luĭ Saturge Spre paşalîcŭ va da-o,
al Porţiĭ fiĭnd vasalŭ

LXXIX

Precum şi Moldavia ce Hanu o va bate
9 Cu armiĭ numeroase pe und se
abate, Din partea către mare, lovind-o
va robi; Cu toţiĭ vomŭ culege o'naltă
biruinţă, Vomŭ smulge aurŭ, miere,
pre cît va fi'n putinţă, Pămîntŭ, ghiaurĭ
noroade, cu totul vomŭ turci...

LXXX

În dunăre d'a stînga e vechea cetăţue
Zidită dupre timpurĭ ce pînă în malŭ se
suie ; Acilea apucŭ Turciĭ prin flota
ce'aşteptaŭ De josŭ din marea Neagră,
cu amuniţiĭ plină, Şi 'n Dunăre
soseşte. Cetatea cea vecină, Prin flotă
fu luată, şi Turci ŏ okupatŭ. 10

LXXXI

Această fortereaţă ce pîn'acum se ţine,
Cu valurile 'n luptă, abia nişte ruine,
D'alăturea cu Giurgiu se vădŭ şi 'n viitorŭ;
Ea spune despre timpurĭ, de turburărĭ mulţime,
Nevoile pre ţară, a cărora iuţime
A'nvins-o bărbăţiea, --
Romînŭ'nfruntătorŭ !

LXXXII

Aci în fortereaţă turcimea izbutise Pe vase a întinde puntea, pe care o lungise Din malŭ în malŭ; la dînsa cu mare micŭ lucra. Îndarnŭ Mihaĭ voeşte să 'mpiedice lucrarea Din malul Romînii. Cu toată 'n demînarea, Sinan, sporia 'nainte şi puntea se sfîrşia.

LXXXIII

S'arată dimineaţa în manta seninoasă, Şi razelĕ auroriĭ c'o zi de tot frumoasă Roşeşte orientul, pre munţĭ, peste cîmpiĭ, Iar valurile apeĭ lumina eĭ resfrînge, Ca şi'n oglindă cerul în purpură de sînge : Ivirea sa aduce viaţa celor viĭ !

LXXXIV

Salută firmamentul cu multă bucurie, Deşteaptă vînătorul în codru ca să vie, Natura 'n sufleteşte începŭ toţĭ la lucratŭ, Să are muncitorul, pescarul pescuieşte, Pe mare călătorul direcţiea 'şi găseşte, Soldatul e 'n picioare, trîndavul zace 'n patŭ

LXXXV

Oarĭ cine nu gîndeşte la timpŭ să nu 'ntîrzie ? Molatecul celŭ care cu multă trîndăvie Maĭ doarme după zioă şi soarteĭ de blestemŭ, Ş'acela astă dată de soarta-ĭ se 'ngrijeşte... Mihaĭ nu 'nchise ochiul!... Nuoĭ planurĭ el croeşte, Că'n noaptea următoare va da al lupteĭ semnŭ.

LXXXVI

E zioa 'naintată şi vîntul răcoreşte Arşiţa saŭ căldura de care se pîrleşte Verdeaţa de pe cîmpurĭ ş'al florilor surisŭ, Întunecă cîmpiea unŭ nuorŭ ce trece să ude ; Ca cum ar da o ploae pămîntul ca să ude; Se 'joacă cu dorinţa ca fericirea 'n visŭ !

LXXXVII

De multŭ 'n picioare oştirea romînească ; Primeşte ordinĭ date îngrab c'o să sosiască Minutul cînd Romîniĭ de focŭ se vor lupta, De loc nicĭ o murmură nu e de 'mpotrivire ? Oarĭ cine astă dată Romînŭ nu s'ar chema ?

LXXXVIII

Colo nu mult departe de armiĭle romîne, E Dunărea hotarul al ţărilor creştine, Acolo cu toţĭ fraţiĭ d'odat' or năvăli..... Vedea-vomŭ ca ce poate a patrieĭ iubire ! Colo, entusiasmul spre viaţă, saŭ peire, Streiniĭ, armiĭ, focul nu 'l domoli!...

LXXXIX

O mîn' abia de oamenĭ, vedea-vomŭ ca ce poate, Cînd aŭ în capŭ eroul ce 'n lupte necurmate Uimirea răspîndit-a şi spaima 'ntre vrăjmaşĭ, Ce însu-şĭ în persoană, cu sabiea în mînă A pus pe goană armiĭ, şi armiea romînă Fu tot triumfătoare subt astŭ mare ostaşŭ.

LXL

Al doilĕ Alecsandru, ca şi Cesar fu mare ; Pompeŭ în multe fapte avu asemănare... Unŭ Omir poate numaĭ să cînte gloria sa ! 11 Eŭ nu cutez din viaţa-ĭ să cînt o parte, O singură scîntee din viaţa-ĭ făr de moarte, Prin care tot Romînul din groapă s'ardica !

LXLI

În groapă săpătoriĭ căzură făr de ştire, Unŭ trăsnetŭ ca din ceruri veni sprĕ a lorŭ peire ! Dreptatea triumfează în contr' apăsătorĭ. Tiraniĭ, 'mpilătoriĭ ce 'njugă omenirea, Ce vor conchistĕ a face şi caŭtŭ a da lovirea Acea maĭ de pe urmă,-- sîntŭ lorŭ ucigătorĭ !...

LXLII

Mihaĭ a fost chiar mîna de Dumnezeŭ aleasă Să 'nalţe fiica Romiĭ, a face-o glorioasă, De secolĭ cea căzută, de multe năvălirĭ Cu timpi ce trecut-aŭ, ş'acea maĭ de pre urmă Fu ŏ aspr' ameninţare !..dreptatea însă curmă Orĭ căruia speranţa d'atîtea cotropirĭ !

LXLIII

În acele maĭ dulcĭ visurĭ de negre
faptĕ ascunse Tiraniĭ, cînd se crede
prin găurĭ nepătrunse Departe
d'ochiĭ lumeĭ că potŭ eĭ a lucra,
D'odată o fantasmă aţint' a lorŭ
lucrare ! Tiranul d'a sa umbră e
spăimîntat maĭ tare: Amicŭ saŭ
frate, reazemŏ nu află a'l scăpa.

LXLIV

Ş'acela ce ĭ se supune de silă îĭ
serveşte : Vicleanul cade însu-şĭ în
cursa cĕ o urseşte Despotul afl' unŭ
gîde în celu ce ‘ĭ e supusŭ ; Căcĭ tot
ia răsplătire de cînd lumea se ştie ;
Tiranul ia pedeapsă de l'altă tiranie
Maĭ mare ce 'l sugrumă cu chinuri
de ajuns.

LXLV

Aşa lucra armata acea neîngrijiată
De armiea romînă în faţă-ĭ
concentrată. Potrivnicul e
tare !...dar cine vrea a'l şti ?
Bagagiurĭ, ostaşĭ, arme, pe puntĕ
abia sfîrşită. Grăbiaŭ a trece turciĭ. -
Sinan cŭ a luĭ suită Şi mare artilerie
credea lumĕ a îngrozi.

LXLVI

Dĕ odată făr de ştire lovitŭ se vede 'n faţă ! Mihaĭ comandă trupa de leĭ care 'l învaţă Să ştie să respecte pre celŭ despreţuit. Sinan cu sînge rece a sa barbă resfiră, De lucru săŭ îşĭ vede c'aĭ săĭ puntea sfîrşiră, Ş'acele micĭ atacurĭ nimicŭ le a socotit.

LXLVII

Cŭ a sa îndemînare, el ştie să porniască Din susŭ a trece apa o aripă turciască, Strategiĭ cunoscute de fie ce ostaşŭ, Să 'nchiză, s'ocolească, a 'nfrînge adversarul, Ş'atuncĭ cum îĭ va place să 'şĭ joace armăsarul, Silind să ĭ se 'nchine teribilul vrăjmaşŭ.

LXLVIII

Mihaĭ văzînd că 'ĭ surda orĭ care năvălire, Văzînd că nu se poate cu nicĭ o 'mprotivire Să turbure avanţul a turcĭ sute de miĭ, Consiliu 'ngrab adună, atacurile opreşte, Ci'or zice căpitaniĭ şi el se învoieşte, Aceĭ care cunoaşte isbînda 'n bătăliĭ.

LXLIX

Dar Turciĭ roiaŭ foarte, şi toată siluirea
Era atuncĭ d'a surda. Mihaĭ luă şi ştirea
Că d'alţĭ turcĭ de la spate se afl'amenințatŭ
Văzînd că nu e treabă, silitŭ fu d'a se trage,
Ştiind ca în ce locurĭ pre paşă să îl bage
Cu toat'a sa armată, -- precum s'a şi 'ntîmplatŭ !..

C

Mihaĭ luîndu-şĭ seama cŭ aĭ săĭ vitejĭ se trase, Păzindu-se de cursa ce turci îĭ dresase ; El alta vrĕ a le 'ntinde, maĭ sigură a sa. Spre Bucureşĭ luă calea şi tabăra înfige În valea cea din drumu-ĭ Călugărenĭ ce ‘ĭ zice, Vestită de bătaiea ce s'a trecut în ea !...

CI

Opresc acĭ gîndirea-mĭ să maĭ revăz odată Aceste anticĭ locurĭ, pe unde adunată Oştirea Romînească cu fală a păşit! Opresc acĭ gîndirea-mĭ şi lacrăme 'neacă, Sărut ţărîna sfîntă ce de atîţĭ se calcă, Pămîntul ce străbuniĭ cu sînge 'l a sfinţit!

CII

Aci spre libertate, strămoşiĭ se luptară,
Şi pîn la picătură al lorŭ sînge vărsară,
De care aburează pămîntul pîn acum;
Pe cerŭ măreţul soare şi luna
'ntunecoasă,
Văzutu-i-a în taberĭ şi 'n lupta
sîngeroasă,
P'ntre vrăjmaşĭ în droae făcîndu-şĭ liberŭ
drumŭ.

CIII

Împovăraţĭ de arme, sub tunurĭ
trăsnitoare, Cu braţu 'n fruntînd moartea
ţineaŭ lupta cea mare, Aşa pe timpŭ
acela fu bravŭ acestŭ poporŭ! Se răsboia
Romînul în luptă voiniceşte, Îţĭ maĭ lua
vrăjmaşul, colea, ştiĭ, romîneşte, Şi ţi'l
făcea să cheme p'Alah !... într'adjutorŭ

CIV

Căci sîngele turbează romînluĭ în
luptă, Cu zece ca cu unul pămîntul
par că svîntă, Şi trăsnetul loveşte
subt pumnul săŭ de ferŭ; Vrăjmaşul
împregiurul-ĭ cu cîtŭ se îmulţeşte, Cŭ
atîta maĭ îndată mormîntul îşĭ
găseşte, Ca şi nisipul măriĭ cum vinŭ
aşa şi perŭ!

CV

Mihaĭ, el maĭ cu seamă, cu braţul triumfează, Ca şi unŭ leŭ în taberĭ vrăjmaşu 'n spăimîntează, Ne dîndu-ĭ pasŭ cu fuga măcar de a scăpa ; Pe goană puse armiĭ prin armiea Romînă ! De el s'a 'nlemnit gîdea cu paloşul în mînă !..12 Fu mare Prinţŭ acesta în totul ce lucra!

CVI

Fatala însă soartă, geloasă p'orĭ ce bine Pe'ntreagă mîntuirea acesteĭ ţărĭ creştine, Ce după lungĭ necazurĭ abia se bucura, Cînd el hrăni speranţa să scuture povara, Ţăranul uşurîndul de cîte gemea ţara, Făcu a i se stinge dorită steaoa sa !...

CVII

Căci iacă desbinarea a iaduluĭ mînie, Aţîţă 'n inimĭ ura de mîndrie, Invidia fatală pe locŭ le des-uni. Desbină aliaţiĭ... nu vor obştescul bine, Ci numaĭ fie care în parte pentru sine, Şi felŭ de felŭ de curse începŭ a upleti..

CVIII

Eroul pîn la sînge se luptă să ‘ĭ împace,
Păzind unŭ echilibru, prin piedicĭ
multe face Sprĕ a ţăriĭ mîntuire şi
neamu-ĭ gloriosŭ. De ce oarĭ cadŭ eroiĭ
ce secoli 1 iveşte ? Abia se ivescŭ
prinţiĭ ce lumiĭ trebueşte, Abia păşescŭ
spre ţintă iată-ĭ din tronŭ josŭ ?..

CIX

Invidiea otravă vărsă cŭ a sa mînie,
Aprinse răutatea în ceĭ ce vreaŭ robie,
Contrariĭ la cunune Mihaĭ ce'a cîştigat
Ca ţara-ĭ să 'ncunune şi nemu-ĭ cu
mărirea ; Mîndriea se revoltă să
smulgă nemurirea Din mîna cestuĭ
Principŭ ce fu d'alĭaţĭ trădatŭ

CX

El fu mărirea ţăriĭ în care se născuse,
Romînului fu reazemŭ şi lacrămа-ĭ ce
curse D'atîtea 'mpilărĭ aspre acum o
alina, Mînîndu-l prin dreptate l'al
Romeĭ nume mare, Mînîndu-l ca să
calce streina apăsare, De care atîţĭ
secolĭ creştinu 'n chinŭ ţipa.

CXI

Şi ochiul ce nu doarme al'nalteĭ zeităţiĭ Vegiea pre Romîniea, şi razele dreptăţiĭ Vărsatu-s'au d'asupra la plîngerile eĭ; Unŭ *Tat'a tot Puternicŭ,* ce totul luminează, Din 'nalta-ĭ lăcuinţă ce totul privegiază, Dreptatea nu lăsat-a călcat' a fi dĕ ăĭ răĭ !

CXII

Romînul înviat-a păstrat-a ŏ Romînie !
Şi drepturilĕ eĭ toate în secolĭ ca să ţie
Din fiĭ în fiĭ prin Domnul, Romînul neclintitŭ;
Credinţa sa la culme păstrînd-o, să răsune
A sa voce la ginte şi 'ntruna să răsune
Ca oile perdute ce 'n turmă s'aŭ unitŭ !...

CXIII

Aici dar a fost locul Mihaĭ unde sosise, Cŭ aĭ săĭ părăsind Giurgiu, şi tabăra 'ntărise ; Potŭ spune aste locurĭ de cîte a fost atuncĭ ! Potŭ spune aste dealurĭ, potŭ spune aste cîmpurĭ, Cum aŭ trecut Romîniĭ prin văĭ şi peste crînguri, Ş'o muche eĭ ales-aŭ să ia la strîmtŭ pe turci....

CXIV

D'oparte şi de alta se 'nalţă două dealurĭ,
Unŭ crîngŭ se 'ntinde 'n mijlocŭ, ca printre două maluri,
P'aicĭ Neazlovul curge cu pasu-ĭ mocirlosŭ ;
Stufoase şi mari lacurĭ de timpurĭ vechĭ vărsate ;
O punte peste ape, din malŭ în malŭ străbate ;
E drumul către Giurgiu ce scoate 'n susŭ şi josŭ.

CXV

Aicĭ Mihaĭ, Romîniĭ d'a stînga tăbărîră,
D'a 'nvinge saŭ să pearĕ aicĭ se hotărîră ;
Iar armiea turcească ce Dunărea a trecut, Acum înaintase cŭ a sale avangarde În susŭ pînă la Neazlovŭ.—
Romîniĭ d'altă parte, Staŭ gata să 'ĭ loviască în orĭ ce minutŭ

CXVI

Infam' ar fi 'ndoiala celuĭ ce se luptă
Sprĕ a sa neatîrnare ; speranţa ne strămută Pe aripe de flacărĭ ce dă dorinţeĭ sborŭ ; Nenorocirĕ atîta pre omŭ îl întăreşte, Şi 'n marginile rîpeĭ, maĭ răŭ cînd se găseşte, Aşteaptă 'ntr'al săŭ sufletŭ unŭ ce mîngîitorŭ.

CXVII

O lungă suferinţă odată sfîrşitŭ are,
E 'ncredinţatŭ de sigurŭ acela ce 'n răbdare
Pămîntul aburit-a prin lacrăme ferbinţĭ ;
Odată suferinţa obezile sdrobeşte,
Odată se deşteaptă acelŭ ce 'n chinŭ trăeşte...
Odată dă la dracu şi jugu şi suferinţĭ !...

CXVIII

Atunci vrăjmaşul vie !..atunci sosească feara ! Credinţa în unire va 'nvinge toată ţara, Romînul, după trude, lovirea îĭ va da ; Din urma sa lovire, din suferniţĭ răbdare ; Pe el nu 'l spăimîntează unŭ numărŭ d'armiĭ mare, Se luptă cu căldură prilegiŭ a nu 'l scăpa.

CXIX

Cu multă bucurie şi trupele vecine, Sosescŭ din Moldavia, şi Ungurii ce vine Subt bravŭ Albert Kirali, ilustrul generalŭ. Romîniĭ cŭ adjutoare ce-va-şĭ se îmulţiră, La şai-spre-ce miĭ iată-ĭ, subt arme se gătiră, Cu toţĭ unul şi unul adastă la semnalŭ...

CXX

Sinan de altă parte de rîpe pe cîmpie, Privia cum potŭ Romîniĭ cŭ atîta semeţie S'aştepte a da peptul cu dînsul, cŭ armiea sa, Cera la două-sute de miĭ ostirea toată, Măreaţ' artilerie de bombe încărcată ; Romîniĭ cum nu tremurŭ ?...ci lupta ŏ aştepta ?...

CXXI

Apune sfînta zioă în care s'animase Creştiniĭ ce d'a stînga de apă s'aşezase. Trimitŭ pe la ferposturĭ cu strejĭ a le 'ntări. Turcimea d'altă parte, ianiceriĭ de frunte, Păzescŭ ca nu romîniĭ în noapte peste punte Să treacă făr' de veste mormîntŭ a le ursi.....

CXXII

Icĭ, colo, se vădŭ focurĭ în tabăra creştină, Pe cerurĭ trece luna c'o jalnică lumină, Pe care ŏ aţintŭ turciĭ ca semnŭ favoritorŭ ; În grabă unŭ nuourŭ ce trece 'ĭ ascunde discu 'n ceaţă Ea nu va fi în zioă la 'nchinătorĭ povaţă ? Ea nu va privi lupta d'uciderĭ, de omorŭ ?...

CXXIII

Frumoasă stea ce'adesea în inime
păscut-aĭ
Amorul, bucuriea ! ast-dată oarĭ văzut-
aĭ
Cum armiea romînă în tabără
pîndea ?...
Văzut-aĭ oarĭ stindardul celŭ mîndru
destins foarte,
Peste mulţimĭ de arme în şirurĭ
aşezate,
Şi pasul sentineliĭ mereu cum lĕ
okolea ?...

CXXIV

Văzut-aĭ oarĭ gătirea acea mult
bărbătească, La care unŭ capŭ sigurŭ
căta să se gîndească Ş'acesta fu eroul,
Mihaĭ nemuritorŭ ? Cum noaptea
petrecut-a ?..ce gînd urĭ peste gînd urĭ
Treku subt mîndra frunte cu care 'n
multe rînd urĭ Învinse inemicul, afost
triumfătorŭ ?

CXXV

O ! soartă, ş'astă dată fiĭ voitoare !
Ascultă aste inimĭ ce batŭ cu
înfocare, Şi lasă unŭ cursŭ liberŭ
speranţeĭ pe deplin, Precum la
amoresul ce'aşteaptă ca să bată
Momentul revederiĭ cŭ a sa adorată,
Deplina fericire urmată după chinŭ.

CXXVI

Şi doĭ vrăjmaşĭ tot ast-fel momentul ce ‘ĭ desparte Puterea să măsoare din două părţĭ cu moarte, Momentul după urmă e lungŭ, nesuferitŭ; Momentele din urmă sîntŭ anĭ de aşteptare, Dorinţa bate 'n pepturi c'o grea nĕastîmp ărare, Trudeşte adăstătoriĭ ce caută unŭ sfîrşitŭ!...

CXXVII

Aşa e tot osteanul cu armele în mînă, Ce'aşteaptă vocea trombeĭ ce'n tabără răsună, Şi bomba trăsnitoare a şurea cu focŭ, A'şĭ îndoi oţelul în mîna cea vînoasă, Şi moartea a trimite din ţeava fulgeroasă, Să 'nfrîne cursîeru-ĭ ce nu 'şĭ găseşte lokŭ...

CXXVIII

Aşa eraŭ Romîniĭ în ceĭ timpĭ de bravură, O noapte de veghiere unŭ secolŭ le părură, Atuncĭ cînd micŭ şi mare cu toţĭ zioa aşteptaŭ ! Dar însă vaĭ d'acela ce'ar cugeta vînzare, C'adesea inemiciĭ prin banĭ, prin desbinare, Căutaŭ a 'ntinde curse la care alergau.

CXXIX

Acela ce ar vinde pre patriotŭ şi ţară,
Cînd ţintele creştine într'una s'adunară
Ca jugul să răstoarne barbarilor cel greŭ,
Să libere pămîntul d'invasiĭ, de robie,
D'a sa re'mpopolare prin altă colonie...
El însu-şĭ robŭ se face, robindu-şĭ neamul săŭ !

CXXX

Căci cine şti cum poate Romînŭ era s'ajungă ! Cărîndu-l peste mare cu agonie lungă, Saŭ cine ştie unde gonitŭ, împrăştiatŭ, Ca şi murindu 'n lume ce ochiul săŭ deschide Lumina să maĭ vază ş'etern apoĭ 'l închide, La capu-ĭ goane, paloşŭ du'n firŭ 'i er' atîrnatŭ !...

CXXXI

Aceasta nu s'ar face de cît din vrĕ o vînzare, Acelŭ trădătorŭ iudă ce 'ntîĭ dă sărutare, În urmă vinde totul şi frate şi stăpînŭ ; Acela stăd'oparte şi planurĭle ochieşte, Cu fruntea blestemată conspiră, se gîndeşte, Prin aurŭ se 'nfrăţeşte cŭ al săŭ vrăjmaşŭ păgînŭ

CXXXII

Sinan spre isbutire, prin intrigĭ ce le vîră, Aleargă la aceia ce patriea vîndură ; Grăbeşte a da aurŭ cu pumnĭ măgulitorĭ. Iar iuda ca unŭ iudă se prinde totŭ a face, A' şĭ vinde părinţĭ, ţară, căcĭ patriea nu ‘ĭ place; Ar vrea să 'şĭ vază neamul subt greĭ apăsătorĭ !...

CXXXIII

Acesta a fost Mihnea şi Dan fu Vistierul; Fu Mihnea lepădatul ce'amăgit cerul. Trecînd din una 'ntr'alta sprĕ a vinde ţara sa ; La turcĭ aflase reazemŭ să scape de urgie, Sultanuluĭ jurat-a eternă slugărie ; Sinan căta prin Mihnea cu aurŭ lucra

CXXXIV

Trimite luĭ Dan aurŭ şi Dan întinse curse, Să 'n sufle îndoială silinţele îşi puse, Descoragind ostaşiĭ veniţĭ într'ajutorŭ, Zicînd că este surda a luĭ Mihaĭ lucrare, Că nu va sfîrşi bine cu o putere mare, Şi murmura 'n mulţime lŭă fatall sborŭ,

CXXXV

Iar doĭ generalĭ ungurĭ cu alţiĭ în unire, Din cîţĭ eraŭ în lagărŭ, îşĭ tragŭ a lorŭ ostire Căcĭ eĭ se cumpărară de vistierul Dan. Acesta 'n înţelegerĭ cu Mihnea lepădatul, Căta la desbinare s'aducă tot soldatul, Puţinŭ maĭ rămăsese fataluluĭ săŭ planŭ

CXXXVI

A da în capŭ Romîniĭ, ostirea adunată, Mihaĭ să dea în laţurĭ cu toat' a sa armată ; Prin Mihnea astea toate Sinan cu banĭ lucra. Dar cerul voi alt-fel: ca pre titanĭ dreptatea Trăsnitu-i-a din ceruri, le 'nfrînse răutatea... Căzut-aŭ trădătoriĭ îm cursa ce'o 'ntindea !

CXXXVII

Nu mult trecu şi zioa pe ceruri se arată ! La pasul aurorii lumina sîngerată Goneşte pre luceafărŭ din urmă ce s'a stins, Cu el şi noaptea fuge, pe care o blesteamă Oştirea Romînească, ce numaĭ zioa cheamă... Aceĭ ce credŭ în Prinţul de 'ntusiasmŭ aprinsŭ !

CXXXVIII

Aceĭ ce nu se schimbă... şi sîntŭ tot într'o stare; Ce nu cadŭ în partida lui Dan celŭ cu vînzare, Ce credŭ în Dumnezeul Hristos mîntuitorŭ, Emblema libertăţiĭ, pe steagurĭ sfînta cruce 6 aţintă cu durere, ce 'n tabără ‘ĭ aduce Spre care ruga 'n dreaptă şi lacrămile lorŭ

CXXXIX

Mihaĭ cŭ aĭ săĭ în laturĭ genuchi săĭ îşi pleacă În zioă rugăciunea spre Domnul ca să facă, Cu toat' a sa ostire, cu toţĭ aĭ săĭ armaţĭ. În urm'aŭ eĭ s'asculte ce Prinţul le vorbeşte, Cînd paşa d'altă parte bătaiea rînduieşte ; Nimicŭ îĭ par ghiaurii în tabăr' adunaţĭ.

CXL

Sfîrşind dar rugăciunea, Mihaĭ p'aĭ săĭ îĭ cheamă Marĭ, micĭ toţĭ generaliĭ, soldaţiĭ maĭ cu seamă, Ş'acestea le vorbeşte c'unŭ tonŭ prea bărbătescŭ

,,Aduceţi-v'aminte băeţĭ de ţara noastră, ,,De vitejiĭ trecute, de tristă soartă, ,,Căcĭ prea mult sufrit-a poporul romînescŭ..

CXLI

,,Aduceţi-v'aminte d'aĭ vostri părinţĭ care ,,N'aŭ suferitŭ sclavie, purtară nume mare, ,,Vestiţĭ în toată lumea ce eĭ aŭ stăpănitŭ ! ,,Acum voĭ, strănepoţiĭ Romanilor cu fală, ,,Să înghiţiĭ ruşinea…să n'aveţĭ îndrăsneală ,,D'a 'nvinge răpitoriĭ ce ţar' au cotropitŭ!

CXLII

,,Gîndiţi-vă c'ast dată prilegiul este mare ! ,,Gîndiţi-vă kă turciĭ în marea 'nverşunare, ,,De moarte pedepsi-vor creştiniĭ resculaţĭ, ,,Gîndiţi-vă maĭ încă că Turciĭ ce perdură ,,Oraşe, cetăţĭ, armiĭ Romîniĭ ce bătură, ,,Atîta eĭ slăviră, sîntŭ chiar descurageaţĭ

CXLIII

„ Din cîţĭ capĭ eĭ avură vrăjmaşĭ pe ţărĭ creştine, ,,Maĭ aŭ numaĭ p'acesta ce 'n ţara noastră vine ,,P'acesta curăţa-'l-vomŭ şi sîntemŭ mîntuţĭ. ,,Turcimeĭ arăta-vomŭ că daca altă dată ,,Robiseră eĭ ţara, ŏ aflase desbinată, ,,Acum uniţĭ Romîniĭ se facŭ nebiruiţĭ !

CXLIV

,,Aveţĭ inimă mare c'astŭ dată vomŭ învinge ! ,,Să nu vă spăimînteze turcimea ce se strînge „In numărŭ ca acesta ce'acum s'aŭ adunatŭ; ,,Sinan p'aĭ săĭ de frunte lăsatu-i a spre pază, ,,El nu are cu sine ostaşĭ de spăimîntat.

CXLV

,,Sîntŭ num' adunătură, strînsoare de prin lume, ,,Cu focurĭ înmiite noĭ da-le-vomŭ unŭ nume, „Le om da acele visurĭ ce'atît' ş' închipuiescŭ ; „Le omŭ da deplin veninul de care se 'mbuibează, ,,Vrăjmaşuluĭ de sînge setosŭ ‘ĭ omŭ da să vază ,,Romînul ca ce poate, tot neamul creştinescŭ.

CXLVI

,,Şi d'a strîmtoare 'ncolo de mărĭ ce stăpîniră, ,,I omŭ face să se ducă de unde 'ntîĭ veniră, ,,Europa mîntui-vomŭ, invasiĭ vomŭ opri... ,,Cînd ţările unite ca fraţiĭ ne adjută, ,,Ne trebue dar inimĭ ast-dată pentru luptă, „ Ş'etern prin cununare Romînul bravŭ va fi!...

CXLVII

Oarĭ cine poate spune răspunsul ce ostaşiĭ II deteră la Prinţul:-- Învinge-vomŭ vrăjmaşiĭ !... Mihaĭ să ne trăiască ! şi tot biruitorŭ!... Aideţĭ !..aideţĭ cu toţiĭ !..la moarte orĭ şi unde !!!. Romîni 'n multe cete trecură peste punte, Avînd toţĭ generaliĭ Mihaĭ în fruntea lorŭ.

CXLVIII

Vă 'nchipuiţĭ unŭ tigrŭ înfuriatŭ prea tare, Ca trăsnetul cum cade, făcînd unŭ urletŭ mare, Din ochiĭ lăsînd sînge, ferosŭ prada a 'nhăţa, Saŭ leul în mîndriea-ĭ primid o grea lovire Ce'ar da-o vînătoriĭ d'odată făr de ştire, În inimă lăsîndu-ĭ o rană foarte grea.

CXLIX

Şi chiar parcă desertul mugind de agonie, Ar geme cu pămîntul ca şi 'ntr'o vijelie, Maĭ răŭ ca uraganul ce vine nisiposŭ, A feareĭ mare luptă, lovind-o vînătoriĭ, E 'ntocmaĭ ca aceea precum s'ar bate nuoriĭ Ce scapără în munte unŭ trăsnetŭ viforosŭ.

CL

Aşa primi turcimea lovirea romînească..
Din patru părţĭ cu focurĭ, bătaiea cea cerească
Cădea parcă pre dînşi, afrontul a 'şĭ spăla !
Romîniĭ dînd năvală cu peptu 'naintează,
Şi moartea semănîd-o, vrăjmaşu 'nspăĭmîntează,
Lăsîndu-l în uimire la ce nu s'aştepta.

CLI

Dar cine e eroul acelŭ ce comandează ?.. Cŭ atîta înfocare
Romîniĭ inimează Şi strigă :-- Înainte !..'nainte daţĭ băeţĭ ! A sa voce ca tunetŭ s'aude prin mulţime. Îndarn detună bomba trimisă de turcime,
Ea cade ruşinată subt paşiĭ îndrăsneţĭ.

CLII

Tîrziŭ dar adversariĭ, treziţĭ din ameţială, Văzînd cu ce iuţime Romîniĭ daŭ năvală, Bătaiea o dirige ce-va maĭ în favorŭ, S'acaţă dintr'o parte şi d'alta voiniceşte Albert Chirali,
Ungurŭ, cŭ aĭ săĭ mult voiniceşte O aripă sfăramă de turcĭ cu paşa lorŭ.

CLIII

Sinan, Haideriĭ, Saturgi, Hasan, paşĭ generali Mhmet, Husein capiĭ şi Mustafa, agali, Oprescŭ dar năvălirea cea furioasă 'ntîĭ. Romîniĭ daŭ 'nainte în armiea cea mare ; La 'ntîia 'nsă lovire, ce'a fost atît de tare, Perdură turcĭ o sumă din ceĭ vestiţĭ deliĭ

CLIV

Apoĭ năvălescŭ turciĭ cŭ a lorŭ artilerie, Sfăramă şi sdrobeşte romîna semeţie, Ş'aşa eĭ se luptară maĭ pînă la nimezĭ ; D'oparte şi de alta nu se cunosŭ ostaşiĭ, Subt trăsnete se vîră, vrăjmaşĭ între vrăjmaşiĭ Cu portul se cunoaşte, cu steagul prin grămezĭ

CLV

Cînd două elemente se luptŭ cu înfocare, În apă căzînd focul, o mare 'ntr'altă mare, Cu vîjiirĭ de spaimă şi'n spumă fumegînd, Cu nuoriĭ fiind una, de nu s'ar maĭ cunoaşte De este omŭ'n viaţă saŭ iadul îl tîraşte În negrele abisurĭ, ca 'ntr'unŭ poptosŭ mormîntŭ,

CLIVI

Ş'ar crede că ‘ĭ momentul al lumeĭ dupe urmă Trecînd de viaţa ceea de unŭ păstorŭ ş'o turmă, Cînd neamurile toate într'una s'or uni, Din urmă cînd veni-va a lumeĭ sguduire, Pămîntŭ, cerŭ, universul isbite 'ntr'o lovire, De rîpe ar da cu toate şi 'n haosŭ ar peri...

CLIVII

Aş' ar fi crezut poate acela ce văzut-a Cea crîncenă bătaie în care mulţĭ căzut-a În sîngele ce curse acelŭ răsbunătorŭ De partie, de lege, de tot ce‘ĭ sfîntŭ în lume. O ! dac'ar fi vre unul dintrînşiĭ pentrŭ a spune, De sîngele ce curse, d'acelŭ grozavŭ omorŭ!...

CLIVIII

Saŭ cînd ar fi vre unul ce s'ar gîndi maĭ bine Din patrioţi ţărиĭ... şi dĕ ar simţi în sine, Că patriea prin sînge de rele a scăpat, Că ţara văzu, muma, eroiĭ ce căzură, Ca şi o mumă fii pe care îĭ perdură Spre viaţa eĭ eternă saŭ legĭ ce a păsatrat!

CLIX

Aduceţi-v'aminte Romînĭ de Romîniea, Iubita voastră ţară !...vînzarea, agoniea, Goniţi-o de la sînul celŭ dulce prinţescŭ ; De vremile trecute aduce-ţi-v'aminte ! De ceĭ ce se luptară şi umbra-le 'n morminte Vorbeşte pînă astă-zi de dreptul romînescŭ !...

CLX

Din nuoŭ detună tunul, din nuoŭ se sparge bomba, Ninchează cursieriĭ, şi unde audŭ tromba Aleargă saraciĭ cu sutele de miĭ... Buzescu e la mijlocŭ, loveşte din putere, Şi Manta generalul un altŭ cursierŭ cere Să sboare peste taberĭ, perzînd pe celŭ dintîĭ.

CLXI

Ostaşiĭ bătrîni, tinerĭ, încarcŭ, descarcŭ arma... Asaltul daŭ prea iute; cu sgomotul, cu larma Comanda nu aşteaptă, ca leiĭ năvălescŭ. Vrăjmaşu 'n mare la mijlocŭ cînd îĭ are, Eĭ ştiu a se şi trage, cu multă 'ndemînare, Şi focurĭ înmiite vrăjmaşuluĭ pornescŭ.

CLXII

Aşa pînă subt seară, Romînii se băturǎ. Învinşi, şi învinserǎ, o sumă josŭ căzură, Slăbiră maĭ pe urmă dar tot nebiruiţĭ, Perdură dintre fraţiĭ acea maĭ mare parte, Per dură multe tunurĭ,- răniţĭ alţiĭ de moarte, Formară d'a se trage unŭ unghiŭ înrînduiţĭ.

CLXIII

Dar focul nu 'ncetează, din unghiŭ se înmieşte; Vrăjmaşul nu ia seama Romînul că slăbeşte, Căci tot cu bărbăţie el ştiĕ a sĕ apăra, Aşa unŭ şarpe 'n peatră silitŭ se 'napoază, Dar însă tot maĭ muşcă cu limbĭ ce 'nvenineazǎ, Şi tremură desertul de şuerarea sa !

CLXIV

Amară disperare d'ar perde biruinţa Romîni 'n care 'şĭ puse a lorŭ toată credinţa ! În cumpănă sta soarta spre moarte ş'a trăi. Abia înc'o speranţă puţinŭ maĭ licureşte... Oarĭ corpul ce s'aşteapă *)...la vreme oarĭ soseşte? Trimise după dînsul Mihaĭ pentrŭ a sosi ?..

CLXV

Apune sfîntul soare ! e ora rugăciunii!..
Se tragŭ cev 'adversariĭ...se traseră Romînii..
Stăpîne Prea Puternicŭ !...ia...vinŭ ceĭ adăstaţĭ!...
Romînii iaŭ putere ; ostaşii răsuflară ;
Mihaĭ aţintă bine mişcărĭ de din afară...
Maĭ vor turcĭ o lovire, din nuoŭ înverşunaţĭ !..

CLXVI

Mihaĭ lĕ observă toate, cŭ aĭ săĭ se pregăteşte În contra stratagemiĭ ce turci o 'ntocmeşte ! Pe dĕ altă parte Mihnea, Hasan catŭ pe Mihaĭ Să 'l ia dupe la spate ; cu Dan se 'nţeleseră, Acelŭ ce spionase de toate cum merseră... Cătaŭ a pune mîna măcar pe Prinţu'n caĭ... * Mihaĭ aşteaptă două roate de cazacĭ, ce nu era departe de lagărul său.

CLXVII

S'aude o murmură prin ceĭ ce bagŭ de seamă Că Dan e vînzătorul de carĕ aŭ să se teamă Romînii, toată ţara..."El trebuĭ a muri!..." Răspunde un june foarte isteţŭ şi cu îndrăsneală, Ce sta tot lîngă Prinţul, şi orĭ în ce năvală Era spre adjutoru-ĭ, de curse a 'l păzi.

CLXVIII

Romînii nu perdŭ timpŭ...d'a 'nvinge aŭ să vază... Mihaĭ se hotăraşte, cŭ a zileĭ încă ază, Să dea iar o lovire cu preţŭ de viaţa sa... Albert Kiralĭ atuncĭa, ce două tunurĭ le lŭase Din tabără inimică, p'o muche lĕ aşezase,- Sta gata ca să facă trăsnirea a sbura.

CLXIX

Sinan în fruntea armiĭ ce încă ‘ĭ rămasese, Voia să treacă puntea la care ajunsese Cŭ aĭ săĭ în numărŭ mare avînd şi steagul sfîntŭ, Eĭ punŭ acum silinţa a da o hotărîre Bătăiĭ asteĭ zile ; făceaŭ eĭ chibsuire Slăbiţĭ că sîntŭ Romînii ş'aĭ spulbera în vîntŭ

CLXX

O ! Doamnĕ a tot Potinte ! voinţa ta s'aşteaptă !... Mihaĭ fu astă dată eroul mare 'n faptă, El vru a merge 'n frunte, p'aĭ săĭ a inima !... Se repezi!...securea unuĭ osteanŭ o smulse, Pe punte adversariĭ precum unŭ roiŭ ajunse, Mihaĭ căzu ca fulgerŭ ce trăsnetŭ ar lăsa !...

CLXXI

Ca şi unŭ leŭ pre feare, saŭ oĭ cînd le sfîşie... Ca tigru 'n răsbunare, ca tot ce 'n mînie, Aĭ săĭ năvălescŭ iarăşĭ, şi tunurile trăsnescŭ; E totul moarte, sînge !...Mihaĭ în turcĭ loveşte; Nicĭ unul nu maĭ scapă acela ce 'ndrăsneşte În faţă s'arate cu Prinţul Romînescŭ

CLXXII

De spaimă adversarulŭ rămîne în uimire, El crede că Profetul trimisu-i-a peire, Peire pretutindenĭ şi stingerĭ cu amarŭ, Îĭ parĕ a fi pedeapsa acea nepomenită, Din urmă ora lumeĭ pe puntĕ afurisită... Subt care iadu 'ntinde blestemul din tartarŭ!

CLXXIII

Aşa fu adversarul măcelăritŭ în spaimă, Mihaĭ îl îmbrînceşte sdrobindu-l fără seamă : Căzură inemiciĭ în apa ce curgea ! Mihaĭ cu a sa mînă pe Caraiman îl taie, Lovindu-l cînd da paşa în Neazlovŭ ca să saie Să scape de urgie cu steagu 'n mîna sa !...

CLXXIV

Mihai îi smulge steagul celu sfîntu de biruinţă,
Pre care inemicii ‘şau pusu a loru credinţă,
Şi n’aşteptau ca steagul vrĕ odat’ a fi răpusu.
El calcă înainte, către Sinan pîşeşte,
Cînd celu căzutu se vaită, se sbuciumă, scrîşneşte,
Şi balta ‘i e mormîntul, strigînd : Alah !... în susu.

CLXXV

Sinan la astea toate, mai mortu de ‘ngălbenială,
Fu răsturnatu în apă d’a ostilor năvală.
Dar ce mai rămăsese de asti grei adversari ?...
Respinşi, bătuţi din faţă, înpinşi şi de la spate,
Atuncia, vai ! perdură speranţele mai toate,
Puţini abia scăpară cu viaţă din cei mari.

CLXXVI

Subt dînşi cursierii, spumanţi, scăldaţi în sînge,
Scoteau acea mugire ce aerul respinge,
Şi apa se roşise de morţi şi de cei vii.
Scăpă abia cu viaţă Sinan prin întîmplare,
Scoţîndu-l oare cine din balta cobitoare,
Mormîntul de peire atîtor osmanlîi

CLXXVII

Hasan şi Mihnea vodă o luară şĭ eĭ la fugă, Ş'ascunseră ruşinea în crînguriĭ, ĭntr'o luncă, De unde tîrziŭ ese cŭ aĭ săĭ a se uni. Mihaĭ triumfătorul şi fala Romînieĭ, Învinse pînă noaptea, amarŭ dînd agonieĭ Armata inemică cu care se lovi!!.

CLXXVIII

Cu noaptea încetează şi lupta sîngeroasă, În care vitejiea a luĭ Mihaĭ faimoasă Rămase monumentul celŭ falnicŭ preste anĭ, Cu care Romîniea făli-se-va 'ntre ginte, Scînteea cea divină Romînuluĭ v'aprinde Virtuţile ş'amorul străbunilor Romanĭ.

CLXXIX

Ce jugŭ nu suferiră, cu gloriĭ
triumfară, Pămîntŭ, 'ntreagă
lumea, pre eĭ îĭ respectară; Ast-
dată dar Romîniĭ cu Prinţul lorŭ
urma Virtutea şi mărirea acea
nemuritoare, Şi patrieĭ cu laurĭ îĭ
daŭ încoronare : Romînul a 'ĭ fi
fală Romînŭ a se chema !...

CLXXX

Aşa sfîrşĭ bătaiea 'n Călugărenĭ urmată, 13 Vestită în anale ca cea maĭ sîngerată Din cîte avu Romîniĭ cu Turciĭ încleştaţĭ, Aicĭ aŭ perdutŭ turciĭ unŭ numărŭ foarte mare Şi 'n urmă dup' aceasta, Sinan în disperare Fu alungat din ţară cŭ aĭ săĭ puţinĭ scăpaţĭ.

CLXXXI

Tîrziŭ, pe cînd romîniĭ de turcĭ maĭ răsuflară, Scoţîndu-ĭ din oraşe ce eĭ le ocupară, Gonindu-ĭ pîn la Giurgiu şi dincol' i aŭ trecut, Plecînd şi aliaţiĭ, oştirile streine, Romîniĭ 'n capitală intrîndŭ mîndri de sine, Pe Prinţŭ felicitară de cîte le a făcut.

CLXXXII

Veni şi Vistierul l'această veselie S'arate remuşcare, mai mult ipocrisie, Că credinciosŭ el este măreţuluĭ stăpînŭ... În mulţĭ murmura mişcă, de trădătorŭ îl ştie... Ş'acuma îndrăsneşte la Prinţul ca să vie, Să 'şi spele neagra pată pre sînge de romînŭ ?

CLXXXIII

Pîşaşte pîn la Prinţul c'o umilă tîrîre..
Mihaĭ 'ş'aruncă ochiĭ ş'a sa despreţuire
Ajunge 'n fiorarea acestuĭ apostatŭ.
Mihaĭ nimicŭ nu ‘ĭ zice, în sfatŭ că se găseşte :
A pedepsi o vină prin lege el voieşte ;
Voia întîĭ de fapta-ĭ să fie încredinţatŭ.

CLXXXIV

Romînĭ o sărbătoare obştească prînzuiră, D'a ţăriĭ înălţare pe carĕ o mîntuiră : Ostaşĭ, poporul, clerul spre Domnul mulţumiaŭ În templurĭ rugăciunea se tămîiea p'altare. - Mihaĭ l'aĭ săĭ de frunte le detĕ unŭ ospăţŭ mare, Ş'atuncia toţĭ boeriĭ către palatŭ veniaŭ.

CLXXXV

Ospăţul se 'ncheiese, în sala cea domniască, Cu pompă conmeseniĭ veniră să prînzească. -„ Venit-a Vistierul ?..,, Mihaĭ spre eĭ a zis. El vrea a da ertare...Nicĭ unul nu răspunde : - „ E mort Dan Vistierul, de sine s'a ucis !..

CLXXXVI

Se 'nfioară conmeseniĭ, Mihaĭ, toat' adunarea..
Unŭ jupe 'ncetŭ vorbeşte :- „ Ş'a pedepsit vînzarea !.."
Unŭ sgomotŭ dup' aceea s'aţîţă 'ntre boerĭ.
Căcĭ Dan înţelesese a Prinţuluĭ mînie,
S'a otrăvit el însu-şĭ să scape de urgie.
-„ Mişelul !---toţĭ ziseră,—--fu iuda pînă erĭ !..."

CLXXXVII

Puţină turburare la oaspeţĭ el aduse. Buzescu şi cu Manta nimica nu răspunse ; Farcaş sta în picioare, cu cupa închina : - ,, Mihaĭ să ne trăiască ca să învingemŭ iară ! ,, Trăiască ţara noastră ! iar vînzătoriĭ peară !..
--,, Amin !"...zisĕ adunarea, şi vivatŭ !!! toţĭ urma.

FINE

NOTE
LA
LAT ALEEA BE LA KÂLUJGAEENE

-69-

1. Dacă soarta n'ncetat în atîtea rînduri d'a împovăra Romîniea cu atîtea calamităţĭ, aceea de subt domnirea lŭĭ Alecsandru al III-lea, înaintea luĭ Mihaĭ Viteazul, o putemŭ numi cu dreptul cuvîntŭ cea maĭ miserabilă stare din cîte a suferit. Toată ţara se afla în jafŭ şi prădăciune.- Streiniĭ şi speculatoriĭ veniaŭ din toate părţile spre a' şi scoate după placu-le din spinarea lăcuitorilor dobînzile cele grele pentru baniĭ cu care împrumutaŭ pe domnĭ ca să-şĭ facă dresurile pe la Constantinopol şi 'ntr'alte părţĭ. Creştinul numaĭ era sigurŭ de pămîntul în care lăcuia, de avere, de fiĭ, familie precum şi chiar de viaţa sa. Tremura dinaintea orĭ căruĭ beşleagă crudŭ şi înverşunatŭ, care intra în ţară

-70-întovărăşitŭ de toţĭ parasiţiĭ lumi pentru jafurĭ, şi

Domnul tolera toate aceste nedreptăţiriĭ pentru ca să se ţie pe tronŭ: într'acestŭ chinŭ disperaţiea crescu pînă la culmea cea maĭ înaltă şi, cu toată beţiea spurcatelor orgiĭ care se urmaŭ din partea acelora ce nu găsiaŭ nicĭ unu Mu, şi cu toată furiea şi nesaţiul barbarieĭ, ţara întreagă şi familiile toate gemeau de multe şi multe care ‘ĭ apasaŭ, ne avînd în cotro să arate păsu-le şi plîngerea de cît luĭ Dumnezeŭ !.. Însfîrşitŭ, Pronia Cerească trimise pe marele bărbatŭ, nemuritorul şi'ntru tot bine cuvîntatul Mihaĭ Viteazul, celŭ ce, ca angelul răsbunăriĭ ş'al independinţeĭ, puse cu armele în mînă unŭ terminŭ la toate acele cruzimĭ şi nelegiuirĭ făr de seamă...

2. Mihaĭ Viteazul, fiŭ luĭ Pătraşcu celŭ bunŭ şi frate cu Petre Cercel, a luat în căsătorie pe doamna Florica, fiica Vistieruluĭ Ioan, celŭ ce se afla la Poartă logofătŭ din partea ţăriĭ. El fu maĭ întiiŭ Banu al Craiovi, în timpul domnirei luĭ Aleksandru al III-lea. Talentele şi geniul săŭ militarŭ, îl puseră în rîndul celor maĭ celebri generalĭ şi celor maĭ marĭ stăpănitorĭ. Cursul faptelor sale e plinŭ de cele maĭ înalte bravurĭ şi numele săŭ va rămînea pentru tot-d'auna încununatŭ de victoriî şi succese ce a repurtat

în contra tutulor naţiunilor cu care a avut d'afacere.

El rădică naţiunearomînă la o culme de glorie şi făcu să reînvie în mijlocul eĭ simţimîntele acele măreţe şi bravura străbunilor Romaniĭ. Pe ceĭ căzuţĭ în întunericul apăsăriĭ ş'al uităriĭ, luaţĭ în picioare de atîţĭ alţĭ popolĭ care năvăliră peste dînşi, ceĭ descurageaţĭ şi degeneraţĭ, ceĭ ce n'aveaŭ o patrie asigurată şi o mînă protectoare, Mihaĭ îĭ adună subt scudul săŭ şi îmbărbătîndu-ĭ îĭ făcu să scuture jugul pe care atît timpŭ îl purtaseră. Numele de Romînŭ ajunse a fi respectatŭ de toţĭ, şi colosul acelŭ ruinatŭ de secoli şi întru risipire, începu a se reconstrui subt o aquilă şi aceleaşĭ legĭ ; soarele Romînieĭ ş'al Romînilor, se arată mare şi strălucitorŭ la orisontŭ, şi, de şi nu fu pentru tot-d'auna neîntunecatŭ de nuoriĭ nenorocireĭ, totu-şĭ Romîniea avu a se făli de o zi ferice pentru dînsa : o zi mare şi memoriabilă în analele istoriĭ, şi prin care va putea lua tot-d'auna parte din drepturile gintelor.

În cursŭ de şapte anĭ aĭ domnireĭ sale, Mihaĭ Viteazul, după ce curăţi toată ţara şi cetăţile Romînieĭ

de gunoiul şi spiniĭ care împiedicaŭ răsuflarea şi progresul independinţeĭ romîne, într'unŭ timpŭ ş'o curgere de atîtea nenumărate răsboae, petrecute în contra inemicilor, atît înăuntru ţăriĭ cît şi peste hotare, dinaintea a le căruĭ arme ş'a numeluĭ său, cetăţile îşĭ plecau creştetul murilor şi barierele cele maĭ neînvinse îĭ

deschideaŭ locŭ, munţiĭ ceĭ înalţĭ şi apele cele maĭ profunde neputîndu-ĭ a'ĭ opri pasiĭ, şi numărul celŭ mare de ostirĭ inemice nefăcîndu-l să se teamă saŭ a se trage înapoĭ, el, ajunse a fi chiar spaima şi cu desăvîrşire descurageareа unora, pe cînd alţiĭ se mîndriaŭ şi se socotiaŭ norociţĭ d'aĭ putea cîştiga amiciea ş'a găsi în alianţă cu dînsul. Dintre toţĭ pare că împăratul Rodolfo a ştiut să preţuiască mai mult meritele şi bravura acestuĭ prinţŭ mare, atît de trbuinciosŭ şi folositorŭ causeĭ creştine de atuncĭ, iar alţiĭ, ca nişte trădătorĭ, închinaţĭ interesuluĭ propriu, aŭ căutatŭ tot-d'auna să 'l amăgiască ; cînd îl vedeaŭ maĭ mult încurcat în răsboaele cu Turciĭ, rupeaŭ alianţa ce o încheeaseră între dînşi, vroiaŭ a'ĭ dicta condiţiĭ de pace şi ce le la te !... În cîte rîndurĭ, Sigismund

Batori, cu masca amicieĭ ş'al interesuluĭ comunŭ, nu căută să aibă pe Romînĭ supuşĭ, iar marele Mihaĭ cu o mînă la timpu de nevoie întinzîndu-ĭ capitulaţiea, cu ceelalti îĭ înfăţişa sabiea, ţiindu-l prin aceasta în respectŭ; de şi pînă în cele din urmă Batori i a făcut tot răul putinciosŭ !... Domnul Moldovi, Ieremia Mogilă, ne iubind causa comună a tuturor Romînilor, se opuse din toate puterile mareluĭ bărbatu ca să nu înfiinţeze proiectul ce'l avea d'a uni pe toţĭ Romîni subt o aquilă, ba încă, s'a şi aruncat în braţele Polonii, inimica generală p'atuncĭ a cualiţii creştine.

Generalu Basta, infamŭ trădătorŭ, în gelosiea sa cea mare, neputînd a maĭ privi dinaintea sa pe unŭ Romînŭ cel ce'ĭ era superiorŭ prin calităţile şi bravura militară, conspiră în umbră moartea prinţuluĭ eroŭ, aşa toţi creştini şi Romîniĭ perdură pe celŭ maĭ înfocatŭ răsboitorŭ pentru sfînta lorŭ causă.

El muri la 18 augustŭ 1601, în etate de 43 de anĭ, în floarea vieţiĭ, în epoca cînd purta resbelŭ în contra luĭ Sigismund Batori, înturnîndu-se de la Praga, după

întrevederea ce o a fost avut cu împăratul Rodolfo, avînd cu dînsul pe Romînĭ pe generalul Basta ca să coprinză Transilvania, iar ucigaşiĭ, profitînd într'o dimineaţă cînd el se afla departe de ostirea sa, pe care tocmaĭ o pornise către Făgăraş ca să libere pe doamna Florica, ce se afla acolo, năvăliră prin trădare şi cu laşitate asupra luĭ şi aşa el muri în cîmpul de la Torda, apărîndu-se cu sabiea în mînă ăn momentul celŭ din urmă. Corpul său fu înmormîntatŭ la Bîlgrad în biserica cea zidită de dînsul, iar capul săŭ fu adus de soru-sa Chiasna şi s'a îngropat la mînăstirea dealuluĭ la Tîrgovişte. Familiea sa, nenorocita princeasă, după ce a fost ţinută la Făgăraşŭ prissonieră, de către Sigismund Batori, acesta bătut în cele din urmă de armele luĭ Mihaĭ ş'a le împăratuluĭ Rodolfo, fugi la amicul săŭ Ieremia Mogilă, de la care cerînd

adjutorŭ precum şi de la Hanul tătărescŭ, îĭ trimise spre robie pe familia luĭ Mihaĭ care se perd akolo. Sacra însă memorie a numeluĭ ş'a faptelor acestuĭ prinţŭ va rămînea neştearsă din inimile tuturor Romînilor ; ea va

trăi şi se va înălţa pentru tot-d'auna ca unŭ celŭ maĭ mare monumentŭ întru şi gloriea naţiuneĭ Romîne !...

3. La 1594, 5 noembrie, se ţinu unŭ congresŭ în Bucureştĭ între trimişi plenipotenţiarĭ din partea prinţuluĭ Sigismund, din Transilvania, şi de la prinţul Moldovi Aaron, ceĭ ce încheiaseră o alianţă şi se legaseră prin giurămîntŭ cu Mihaĭ, strîmtoratŭ pe de oparte de armiile Otomane ce năvăliră în ţară şi pe de alta de ameninţările ce îĭ făcea Batori, că va rupe relaţiile de pace cu dînsul, priimi o învoire pentru care trimise la Făgăraş un numărŭ de boerĭ ca să trateze : acestia Încheeară cîte-va articole dictate de Sigismund Batori pe care mai tîrziu le rupse Mihaĭ, cînd intră triumfătorŭ în Transilvania şi făcu pretutindenĭ a fi victorioase pe unde trecură fîlfîind cu mîndrie stindardele sale, precum şi a răsuna cu nemărginită fală numele armiilor sale.

4. Sigismund Batori tocmaĭ sărbătoria căsătoriea sa cu Maria Cristina ducesa de Austria, unde fusese şi Mihaĭ Viteazul poftit, însă arătarea armii celiĭ mari a lui Sinan,

celŭ ce amenințа toate statele creştine din acea opocă. îl făcu să 'şi trimiţă mireasa sa la Samoş-Uivar şi el în fruntea armii sale veni în Romîniea unde, împreună cu armiea romînească cu cea din Moldova şi cu unguri săĭ, se repurtă acea strălucită victorie în contra lui Sinan care'l îmbrînci peste Dunăre pe la Giurgiu, unde se petrecu cea maĭ sîngeroasă luptă, luîndu-se cu asaltŭ cetatea Giurgiul, şi Ali Paşa de la Tîrgovişte din preună cu Mehmet Beg şi cu alţiĭ o sumă căzuseră prisonierĭ.

5. Se poate lesne înţelege că în aceĭ timpĭ de necurmate răsboaie şi acelŭ vandalismŭ din partea streinilor ce năvăliaŭ pre satele şi cele maĭ prinţipale oraşe din Romîniea, lăcuitoriĭ staŭ maĭ mult gata cu averile şi cu vitele lorŭ, unindu-se într'unŭ numărŭ de familiĭ, ca să se tragă în munţĭ, căutînd unŭ refugiŭ, şi 'ntr'acestea vetrile lorŭ, sate şi oraşe întregi rămîneaŭ Pustiĭ, nelăcuite de nimenĭ.

6. Vlad IV. Ţepeş saŭ Ţepeluş, a domnit de la 1456 pînă la 1462 şi 'n a doua domnie, de la 1477 pînă la 1479.

Istoriea ne înfăţişează pe acestŭ omŭ ca celŭ maĭ tiranŭ.

Creşterea şi petrecerea luĭ cu turciĭ maĭ mult timpŭ şi greutăţile ce 'l a întovărăşit şi pe care le a întîmpinat el pînă se văzu prinţŭ, ‘ĭ a stricat inima, ‘ĭ schimbat fisionomiea şi făcură din el celŭ maĭ crudŭ, posomorîtŭ şi vărsătorŭ de sîngele inemicilor săĭ. Ţepile eraŭ uneltele luĭ cele iubite prin care îĭ plăcea cu deosebire a ucide pe culpabilĭ şi pe ceĭ ce eraŭ în contra sa. El prin chinul Acesta întroduse unirea şi 'şĭ asigură tronul. Cu o guardie a sa, compusă din ceĭ maĭ cruzi oamenĭ, înfiora prin numele săŭ pe boeriĭ care conspirară în contra luĭ ş'a sistemuluĭ săŭ de a domni. Ţepeş află despre acestea toate. Dete unŭ ospăţŭ în zioa de paştĭ, unde chemă toată boerimea la dînsul şi maĭ cu seamă pe ceĭ ce 'ĭ cunoştea de capi aĭ conspiraţiĭ. Aceĭ ce aŭ apucat de aŭ venitŭ, o parte căzură victime răsbunăriĭ sale, perzîndu-le viaţa, iar cei-l-alţĭ fură trimişĭ în nume de salahorĭ ca să zideascâ cetatea Poenarĭ: esistă şi pînă astă-zi drumul unde merseră eĭ, care se chiamă Calea-Boierilor. Atît inemici săĭ din năuntru ţărĭĭ precum şi prisonieriĭ de răsboiŭ cercaŭ aceeaşĭ soartă din mîinile luĭ. În maĭ multe rîndurĭ 'ş'a

pus chiar masa şi mînca cu cea maĭ mare nepăsare în locurĭ unde se afla ocolitŭ de ţepe, în mijocul văităturilor şi a ţipetelor spăimĭtătoare a le celor traşĭ n'în ţepe...

7. Cercetaţĭ istoriea şi veţĭ vedea cîte nenorociriĭ şi greutăţĭ causară ţăriĭ aceĭ ce în tot-d'auna nemulţumiţĭ se aruncaŭ în braţele streinilor ca să răstoarne pe domnŭ, întrecîndu-se care de care prin intrigĭ şi cu banĭ a poseda tronul ţăriĭ şi a'şĭ putea îndestula pasiunea cea de răsbunare şi de stăpînire !...

8.Nicopoli, Diiul, Rusciucu, Hîrsova, Brăila, Silistra precum şi altele aŭ fostŭ coprinse în multe rînduriĭ de la turcĭ. Fama şi cutremurarea ce înspira urmele armiĭ romîneştĭ în locurile pe unde trecea, vor putea spune Dunărea, Carpaţĭ şi Tisa ; cele maĭ însemnate fortereţe a le lorŭ îşĭ plecară capul şi porţile lorŭ fură deschise dinaintea luĭ Mircea cel mare, Radul de la Afumaţĭ şi Mihaĭ Viteazul...

9. În această împregiurare, Hanul tătărescŭ după ce maĭ 'nainte fu bătut de Mihaĭ, trebuind iarăşĭ să intre în Moldova şi d'acolo să treacă în Ţara Romînească ca să se

uniască cu armiea luĭ Sinan, fu opritŭ din causa pentru că Cazacĭ şi Ruşiĭ intraseră în pămîntul săŭ.

10.Giurgiu fu întăritu de turcĭ după ce Sinan trecu

Dunărea şi înaintă pînă în susŭ de Tîrgovişte. Mînăstirea Radul Vodă din Bucureştĭ fu asemenea transformată într'o fărtereaţă, şi după aceea Tîrgovişteа toată fu fortificată, unde se închise Ali Paşa şi Mehmes-Beg cu garnisoana turcească, care se predete în urmă, după ce o încongiurară armiile creştine. Sinan cu armiea cea mare se trase către Giurgiu, minînd fortereaţa Radu Vodă, care se şi arse în urmă, iar Giurgiu fu teatrul celiĭ maĭ crîncene şi sîngeroase bătăliĭ.

11.Daca în secoliĭ trecuţĭ Romîniea s'a putut făli cu numele atîtor generalĭ ilustri, astă-zi cînd eroismul secolului stă în papă, Romîniĭ aŭ văzut eşind din sînul lorŭ bărbaţi remarcabilĭ ! — Fără a maĭ numi atîtea nume cunoscute de către toţĭ romîniĭ ceĭ adevăraţĭ precum ş'atîtea scrierĭ ce desvoltară gustul şi ideile, cele două cînturĭ din Mihaida le putemŭ numi capitele uneĭ adevărate epopeĭ, ca ş'acelea care aŭ cîntatŭ

nenorocirile Ilionuluĭ, secolul celŭ mare al lui Cesar, sîngele ce'l vărsară prinţi şi cavaleriĭ
creştini pentru mormîntul luĭ Crist.

12.Pe cînd se găsia Mihaĭ Banŭ al Craioviĭ, fiind persecutatŭ de Alecsandru al III-lea celŭ ce pusese nişte ucigătorĭ să 'l omoare, prin îndemnul socru-săŭ, Vistierul Ioan, care se afla pe lîngă Înalta poartă unŭ bărbatŭ

foarte creditatŭ, porni spre Constantinopolŭ dar Alecsandru, simţind despre plecarea luĭ Mihaĭ, trimise după dînsul oamenĭ ca să-l întoarcă înapoĭ. După ce îl prinseră şi'l aduseră la Bucreştĭ, îl închise în puşcărie din ordinul lui Alecsandru III, acesta temîndu-se de murmura popoluĭ, cel ce era foarte apăsatŭ de către dînsul şi 'l ura prea multŭ, puse să ‘ĭ taie cît maĭ îndată capul. În mijlocul popoluluĭ adunatŭ de osîndirea luĭ Mihaĭ, gîdea, celŭ adus a'l tăia, înfricoşîndu-se de teribila căutătură ce o avea precum şi de corpul săŭ celŭ morţialŭ, aruncă satîrul din mînă şi strigă fugind prin Mulţime că el nu îndrăsneşte şi n'are curagiŭ ca să omoare unŭ omŭ ca Mihail...

13. Citămŭ istoriea despre ceea ce se atinge de Împrejiurările acesteĭ lupte la Călugărenĭ.

„ - În vremea în care de toate părţile se făceau pregătirile cuviincioase, avangarda turciască a şi trecut Dunărea şi a înaintat prin ţară pînă la satul Călugăreni. Mihaĭ neaşteptînd adjutoarele streine, îşĭ trimise nevastă-sa Florica şi toată familiea sa dinpreună cu toată averea la Sibiĭ, asemenea trecură în Transilvania şi alţĭ boerĭ pe cariĭ bătrîneţile nu 'ĭ erta să intre în lupta aceasta pentru patriea lorŭ. După aceasta, trimiţînd o parte din armiea sa ca să ţie în frîŭ avangarda turciască care

înfipse lagărul la Călugărenĭ, el cu 8,000 oamenî, apucă drumul Giurgiuluĭ la locul unde Sinan lucra la podul pe vase ca să şă şi treacă armiea sa cea mare. Dete năvală asupra meşterilor şi lucrătorilor, şi o lună întreagă opri săvîrşirea poduluĭ şi trecerea peste Dunăre dincoacĭ. Dar cu o mînă de oamenĭ Mihaĭ nu putea să străjuiască toţĭ ţărmuriĭ. Pe la unŭ locŭ două zile departe de Giurgiu trecură nişte trupe turceştĭ în ţara Romînească;

asemenea maĭ trecură cu luntrele şi alte trupe. Acestea fără veste loviră pe Mihaĭ de la spate. Atuncĭ el fiind silit a se trage îndărătŭ, Sinan isprăvi podul şi îşĭ trecu toată armiea. Mihaĭ se trase în dosul Călugărenilor unde îşĭ aşează lagărul; Sinan merse după dînsul pînă la Călugărenĭ. Lagărul luĭ Sinan se deosibia de al luĭ Mihaĭ printr'unŭ crîngŭ mocirlosŭ ; prin mijlocul crînguluĭ era unŭ şanŭ de pămîntŭ şi de lemne, şi în tot locul acesta nu încăpea maĭ mult de 12,000 oamenĭ. Îĭ veni lui Mihaĭ oare care adjutoare din Transilvania de la Sigismund Batori şi din Moldova de la Ştefan Răsvan, şi toată armiea luĭ crescŭ la 16,000 soldaţĭ. Lagărul lui Sinan era aşezat într'o posiţie înaltă şi maĭ bună, şi se afla întrînsul peste 200,000 turcĭ înarmaţĭ. De şi vedea Mihaĭ că numărul vrăjmaşilor este de două-spre-zece orĭ maĭ mare de cît al armieĭ sale ; avînd însă nădejde în

Dumnezeŭ şi credinţa şi vitejiea a lor săĭ nu se sfii nimicŭ a începe el bătăliea. La 13 augustŭ, 1595, odată cu făcutul zileĭ, puind toate în orînduială, îmbărbătă armiea sa prin cuvinte potrivite cu împregiurarea şi vrednice de unŭ

generalŭ mare ca dînsul. Încuraje pe romînii săĭ aducîndu-le aminte de isprăvile cele viteze a le strămoşilor lorŭ ce le aŭ săvîrşitŭ sub Mircea celŭ bătrînŭ, sub Vlad Ţepeş şi Radul de la Afumaţĭ, împotriva uneĭ asemenea mulţimĭ de vrăjmaşĭ; inimă pe Unguriĭ să se arate vrednicĭ de faptele cele marĭ a le naţiĭ ungureşti; şi după ce îĭ îndemnă pe toţĭ să'l urmeze pe dînsul; trecu şanţul şi isbi armiea cea numeroasă a luĭ Sinan. Îndrăsneala aceasta mare a luĭ Mihaĭ înspăimîntă pe Turcĭ Fiind că de amîndouă părţile se luptaŭ bărbăteşte, nădejdea biruinţeĭ nu se ştiea despre care parte va rămînea. Mihaĭ aruncîndu-se asupra Turcilor îĭ împingea adesea orĭ pînă la lagărŭ făcînd mare omorŭ ; turciĭ culegîndu-şi puterile se siliaŭ a sprijini năvala, şi cîte odată căzînd cu mulţimea acea numeroasă asupra luĭ,

îl silia să se tragă îndărîtŭ. Într'acestŭ chipŭ a ţinut bătăliea de la răsăritul soareluĭ pînă despre seară. Aproape de sfinţitul soareluĭ, viindu-ĭ nişte trupe pedestraşe ce era departe de lagărŭ şi pe care el le chemase acum, venirea acestora însufleţi puterea cea ostenită a armii romîneştĭ.

Atuncĭ Mihaĭ înaintea armii sale întovărăşitŭ de vre o cîţiva de aĭ săĭ se aruncă în mijlocul turcilor doborînd la pămîntŭ ceea ce întîmpina în drumul săŭ ; tăie singurŭ cu mîna sa pe Caraiman Paşa şi pe alţĭ generalĭ şi ofiţerĭ turcĭ şi cu semne de biruinţă se întoarse la aĭ săĭ. Această faptă eroică îmbărbătă pe toată armiea sa şi îĭ dete putere nuouă, încît oprĭ în locŭ armiea turcească. Pe cînd armiea romînească ţinea bătaie în locŭ cu vrăjmaşiĭ, Mihaĭ porunci ca cu două tunurĭ ce le scăpase din mîinile turcilor şi care se aşezase de o parte, să se facă focŭ asupra mulţimeĭ vrăjmăşeştĭ. Tunurile acestea au adusŭ mare slujbă prin focul lorŭ celŭ iute şi bine îndreptatŭ. Făcîndu-se drumŭ deschisŭ şi largŭ p'între turcĭ, Mihaĭ porunci unuĭ căpitanŭ de cazacĭ ca cu o parte din trpele romîneştĭ să pătrunză în mijlocul vrăjmaşilor.

În vremea în care acesta aduse mare turburare între turcĭ, Mihaĭ căzu cu toată puterea sa asupra lorŭ, mişcă armiea turciască din locŭ şi o întoarse îndărătŭ spre fugă. În învălmăşala aceasta Sinan fu luat în picioare de către chiar oameniĭ săĭ şi fu aruncat josŭ dupe unŭ podŭ în rîul Niazlov cu atîta repeziciune, încît îĭ sări vre o cîţiva

Dinţĭ din gură, şi abia putu scăpa cu viaţă. Mihaĭ se făcud Stăpînŭ peste lagărul turcescŭ, dobîndi îndărătŭ toate tunurile sale ce i le a fost luat maĭ 'nainte turciĭ; coprinse

maĭ multe steagurĭ turcestĭ, pînă şi chiar steagul verde Şi sfîntŭ al prooroculuĭ Mahomet despre care turciĭ credeau că nu se poate perde; asemenea făcu şi alte prăzĭ şi jeafurĭ marĭ. Bătăliea aceasta a ţinut de dimineaţa pînă seara, a fost atît de grozavă, şi atîta sînge s'a vărsat, încît s'a roşit rîul Niazlovul; şi numaĭ întunericul nopţiĭ a oprit de nu s'a biruinţa maĭ departe.

Chiar bătrîneţea cu ochiul rece Moartea tot omul de nu voeşte Eştĭ aceea ce o doreşte ; Toate prin tine sborul îşĭ ia !

IV

O, tu ! aceea ce'odinioară Ai dat la popolĭ deviza ta ! Prometeŭ celŭ ce'ncogioară, Şi neştiinţa oarbă s'ascunde Religiĕa sacră domneştĕ ori unde Curatŭ tot omul deviza-ţĭ vede... Cine mărirea la atâţĭ secolĭ A dat ş'unŭ la nume la aceĭ popolĭ Care în tine se închină ?

V

Cŭĭ nu îi place la frumuseţe Deschizînd ochiĭ a se uĭta ? Ast-fel fecioara cu tinereţe Culege rosa de mîndre feţe, Saŭ de'o stea lînă strălucitoare În vălul nopţii ce scînteiază Căruĭ dorinţa este maĭ mare, De cît ca orbul ce'ar vrea s'o vază ; Ce n'ar da oare beatu de plăcere, Să'mbraţe lumea ce n'o vedea ?

VI

Oh ! daca mîna ce te conduce, Scumpă lumină, lumina mea ! Poartă şi'n ceruri focul ce luce, S'aducă zioa cînd noaptea fuge, D'atîtea rele, noaptea nuoruasă S'o înoiască întru sfinţire,

I M N

Îngeru de bine ce
luminează Munţiĭ şi
cîmpiĭ cu o zîmbire, Cînd
redicĭ vâlul de
'ntunecare, Oarĭ,
fericirea altă sorŭ are
Daca în tine nu va avea ?

1
8
5
4
I
u
li
e

Dulcĕ a patriei iubire Fii tăĭ cu înfocare, Prin o voce de simţire, Cîntă şi-ţi daŭ sărutare !

Din a zeei
îndurare, Prin
lumină şi cultură,
Soarta spre
înaintare, Te
protege cu
căldură

Salutare lină rază
De l'a soarelui
mărire Zeul ce te

'ncununează Ne
trimiţă fericire

C’aste inimĭ prea
'nfocate Cu stâlpări
de nemurire De al
păciĭ imnu legate
Cîntŭ a patrieĭ
iubire !..

Emanciparea sclavilor în Romania

Ertatu-s-a sclaviea !
Căzut-a ale feare !
Biciŭ, jugul tiraniea,
Unelte 'nfiŏrătoare,
Ca cum n'aŭ fostŭ
vrĕ odată De cînd
lumea esistă, Periră
astă dată ! Fecioara
numaĭ e tristă, A ei
mumă nu plînge Ca
'n secolĭ de durere,
Căcĭ fearele nu
strînge Pe nimeni
prin putere.. Iubirea
şi frăţie E azĭ o sfîntă
lege ; Dreptatea pe
toţĭ ţie, Dreptatea să
protege Tot omul pre
pămîntŭ ! «

II

,,Doamne ! grea fu
robiea ,,Ce atît o
suferirămŭ ! ,,Dulce
ĕ azi veseliea ,,Zileĭ
care o dorirămŭ !
Zice ţiganul care Cu
părŭ albitŭ de trude
Bătrînŭ în apăsare
Şi veselŭ de cĕ aude :
,,- Fiică, fătule bune,
„ O fericire voă ! ,, E a
cerului minune,
„ S'aveţĭ o viaţă
nuouă „ Toţĭ, mume,
frate, soră „ Robiea
numai este
„ Întoarceţi mare
horă ! „ Copiĭ !
bărbaţĭ ! neveste !
„ Robiea s'a ertat!!!

III

Cine nu va
cunoaşte ? Cine
oarĭ nu va zice ?
Astŭ orisontŭ ce
naşte Că’ĭ soarele
ferice

Ce tuturor răsare
A sa lumină lină,
De bine făcătoare,
În care toţi se
'nchină ; Ce
aprinde după secoli
Credinţa prin
căldură, Ş'aduce
între popolĭ
Reforma şi
cultură ?...
Creştinul liberŭ fie,
Ea'l face să nu cază
; Să zică : Doamne
ţie ! În cerŭ cel ce
viază, Oh ! lăudatu-
ţi cîntămŭ !!

IV

O ! tŭ celu ce
iubirea Principiul
legiĭ tale Nĕ aĭ
datŭ spre
mîntuirea
Durerilor mortale
Condune întrŭ
toate La tot ce este
bine, Fă dacă se
poate Zile mult maĭ
senine Maĭ dŭlcĭ
p'a noastră ţară
Din sînul zeităţiĭ
Eternul ca să
răsară ;
Iubirea'nfrăţitoare
Cununa libertăţiĭ
S'o poarte fie care,
Şi tot timpul a zice:
Romîne, fiĭ ferice !
Să fii tot generosŭ

Aşa cŭ
mărinimie În zi
de serbătoare,
Unu popolŭ
reînvie L'a
ceruluĭ
favoare !
Serbează 'ntr'o
ŭnire O zi foarte
măreaţă, O zi de
fericire Ce
templŭ îĭ
înalţă !... Şi
laure, cŭnŭne,
Prin sŭnete,
famfare, Pe
frunte şi le pune,

Purtînd unŭ nume
mare ! Simtŭ toţi
cea mulţumire, La
zioa de 'nviere ! O zi
de fericire A
sclavului ce cere
Lanţul a 'i
sfărîma !!!

UMBRE PREA MULTŬ FERICITE

Umbre prea multŭ fericite, Cu verzi lauri imortale, Ce din strămoşeşti morminte Răsarŭ vii faptele lorŭ ! Vinŭ la noĭ, ne vizitează, Inima ne 'nflăcărează, Ne suride ca unŭ soare Unuĭ măreţŭ viitorŭ!

Braţul celu nervosŭ si tare, Peste secolĭ de gîndire La a soarteĭ cununare, Va culege sfinte flori, Generaţiĭ în uĭmire, La de ochiŭ o aruncătură, Vor simţi acea căldură, De eroĭ nemuritorĭ!... Umbrele mai vinŭ odată În nŭorŭ de luminĭ ce poartă Coifurĭ, zale, armătură, Numele scrise cu focŭ!... Braţul celŭ nervosŭ şi tare, A suna scudul cel mare, În al armelor norocŭ!

Mare pompă
grămădită,
P'oceanu luciŭ se
iveşte ! Romania
'mpodobită Şi
feceoare mîdre
saltŭ! Speranţa le
ocoleşte ! Ea
surîde multŭ
voiasă,

Ca o tînără dorul înfocatŭ!
mireasă, Ce'are

Sunetul de bucurie
Feţile însenineză,
June inime
sburdează D'al ei
viitorŭ doritŭ!...
Vestea sa de bine
fie, Cu cununa ce'o
aşteaptă, Marĕ a
secolului faptă.. Şi
totŭ omul fericitŭ!

C'o credinţă
adevărată, Templul
cel ce ne învaţă,
Desbinarea
alungată, Cugitele a
uni, Din scînteia
strămoşească, Totŭ
Romînul în viaţă Afle
ce felŭ să trăiască,
Mare cum trebuĭ a fi!

Soarele din nuorŭ răsare, Raze de focŭ imortale, La Romînĭ, razele sale, Fu lumina 'ntr'a lorŭ sînŭ!. Marea cea turburătoare, Numaĭ fie viscoloasă, Curgă unda seninoasă, Şi zefirul sufle linŭ

Sufle aura
uşoară,
Pe cerŭ soarele
luciască,
Crească florile
de vară,

Pacea ramurĭ a
'nverzi;
România 'nainteze,
Arpele să s'acordeze,
Cîmpul patrieĭ
rodiască,
Cu eroĭ a se făli!...
Umbre prea multŭ
fericite,
Cu verzi laurĭ
imortale,
Răsarŭ vii faptele
lorŭ !
Vinŭ la noĭ, ne
vizitează,
Inima ne
'nflăcărează,
Ne suride ca unŭ
soare
Unui măreţŭ
viitorŭ!...

FRUMOASA DIMINEAŢA

Frumoasă dimineaţă,
Luminĭ nenumărate, 'N a primăveriĭ viaţă,
Mă uĭt şi le văz toate. Ah adoară,
le iubeşte ! Dar,
vaĭ ! inima mea,
Pornită spre iubire, D'a lumeĭ fericire, Cutează a 'ntreba.

Dorita primăvară
Cîmpiea
însmăltează Şi
soarele de vară
Simţirea înviază;
Surîsŭ orĭ câriĭ
floare Prea dulce
parfumŭ are ! Dar
vaĭ ! inima mea,
Cînd ochiul meŭ
priveşte Şi'n susŭ
josŭ rătăceşte,
Se'ntrab'oarĭ este
ea ?..

Spectacolŭ de
mărire,
Frumoasă
dimineaţă, C'o
rumenă privire
În orizontŭ se
'nalţă A zileĭ
dulce soră,
Mîndra
jun'auroră ! Dar,
vaĭ ! inima mea,
Cît ochiul se
încîntă De
frumuseţe multă
Întreab' oari este
ea ?

Munţiĭ se vădu departe, Acoperitĭ sub ceaţă, Domneşte de o parte Dumbrave şi verdeaţă Ţărmĭ uneĭ ape, maluriĭ, Reflete rîpe 'n valurĭ Însă inima mea, Cînd ochi-mĭ, astea toate, Le vede, de şi bate, Se'ntreabarĭ este ea ?

Cînd ape mişcătoare, Undele-ĭ liniştite, La aureĭ suflare, Cercuie, curgŭ încreţite Cŭ al trestiĭ uşorŭ fremătŭ Sub maluri lăsîndŭ gemătŭ, Ş'atunci inima mea, D'atîta astasŭ mută, Unŭ eco ce ascultă, Întreab'oarĭ este ea ?

Cînd cerul e cu stele, Luminĭ foarte iubite, Luna merge 'ntre ele, Cosiţele-ĭ pălite, Simţirĭ misterioase Protegĕ a le eĭ raze ! Ş'atuncĭ inima mea, Gîndirea 'ntunecată, În care-ĭ cufundată,

Întreab' oarĭ este ea ?

Frumoasă dimineaţă
! Soarele cu mărire,
Cerul, lumina, viaţă,
Amorŭ ş'orĭ ce
simţire, Florile
variate ! Admiră
ochi-mĭ toate ! Însă
inima mea, Fie 'n ce
cugetare, Viaţa
preţŭ daca are,
Întreab' oarĭ este ea
?

Priviţĭ pe 'navuţitul,
Cu lucsŭ cu pompă
mare,
Săracul ş' umilitul
Ce pîĭne la pruncĭ
n'are ;
Pe unul şi pe altul,
Coliba şi palatul!..
Vedeţĭ daca ‘ĭ aşa !
Vre unul mulţumire
Saŭ are fericire ?
Se 'ntreabă' inima
mea.

Frumoasă
dimineaţă, Luminĭ
nenumărate, 'N a
primăveriĭ viaţă,
Mă uit, le admir
toate ! Ah ! ochi-
mĭ le priveşte, Lĕ
admiră, le
iubeşte. Dar, vaĭ !
inima mea,
Cunoaşte că nu ĕ
ea !...

CARPA ŞI

N'alţi, n'alţi pîn la ceruri munţiĭ
Romaniei
Sufletele noastre cu eĭ se
mîndrescŭ
Spunŭ par'că trecutul lorŭ
viitorimeĭ
Templul de uimire celor ce ‘ĭ
privescŭ

Dealurĭ, văĭ stîncĭ, rîpe, şerpuind
isvoare,
Brazi, păduri antice, creasta lorŭ
granitŭ
Soarele l'apusu-ĭ cu o salutare
Îi încoronează cŭ al său focŭ
sfinţitŭ

Mărirea pe dînşiĭ par-că
triumfează Ochi mei cu
fală’ĭ a putut privi: Geniul
Romaniei în eĭ domineză
Mare şi puternicŭ cum îĭ
placĕ a fi!

Subt a le lorŭ poale se vàdŭ smănate, Sume tîrguri, sate, mănăstiri, ruini Şesuri cu arături, şi turmĕ adunate, Rîurĭ înunduase, livezĭ, viĭ, grădinĭ

Iarna s'audŭ vînturĭ şi cadŭ ninsorĭ grele Ghieţurĭ, achiloniĭ, troienĭ grămădiţĭ, Se luptă asprimea în eĭ cu putere ; Brazi săi d'asupra stau tot înverziţĭ.

Şi cînd primăvara gheţile
topeşte C'unŭ surisŭ de
rosă soarele lucind. Sufletul
natureŭ par'că 'ntinereşte ;
Vine dulcea vară, zefirŭ
adiind.

Nuoriĭ cînd s'adună şi torente varsă, Tunetul şi ploea, trăsnetul lovind, Totŭ aici resună, de înfiorează Pînă'n vizunie fearăle fugind.

Cîtă frumuseţe precum şi teroare, Timpul variabilŭ cu sinĕ aducînd Naşte robustĭ fii, rumene feceoare, Pasări, flori iubite, amorul serînd.

Ş'aquila trufaşă cu şoimŭ'mpreună Dupe prăzi lăsate ce plană'n azurŭ C'unu reguşitŭ ţipătŭ face de răsună Aspre ca natura stîncele 'npregiurŭ.

Mare, gigantească aŭ înfăţişare, Vinete, pleşuve, vîrfurile 'nuorŭ; Se zărescŭ departe, foarte `ndepărtare Ş'arată cu mîndrie coloanele lorŭ !

Colo al meŭ sufletŭ cŭ ei se mîndreşte, Cată'n suvenire fapte marĭ d'eroĭ ; În a lorŭ privire, ochiul meŭ citeşte Trecutul...şi cîte se atingŭ de noĭ!...

Carpaţĭ ! falnicŭ munte, prin o salutare, Ochi-mĭ te zăriră, ş'inima-mĭ bătînd, Admir înălţimea-ţi cînd măreţul soare Răsare ş'apune, fruntea-ţĭ cununînd !

LANCERUL ROMANŬ

Celŭ romînaşŭ neaoşŭ! voinicŭ ca şi el, Cine oarĭ va zice c'altul a mai stat? Să'l vedeţĭ călare pe unŭ căluşelŭ, Ca un smeu, şi fulgerŭ, iute, înfocatŭ!

Sabiea sa lancea-ĭ, cu a flinta sa, Peptul par'că-ĭ creşte sub zale lucind, Par'că cu o lume el s'ar tot lupta, Ochi săĭ ca focul inima-ĭ vădind !

Ah ! ce frumosŭ este celŭ voinicŭ viteazŭ ! E frumosŭ şi cine nu îl ar iubi, Cînd îşi lasă calul a merge la pasŭ, Saŭ cînd îi dă pintenĭ ca vîntu a fugi!

Dar să'l vedeţi iarăşĭ de războiŭ
gătitŭ, Mîndru, agerŭ, iute,
viteazul osteanŭ ! El merge în
frunte unde e menitŭ ; Sboară,
şi loveşte gonind pre duşmanŭ !

Să'l maĭ vedeţĭ oamenĭ pentru bătălii, Să'l vedeţĭ ce mîndru e d'a isbîndi; Apărîndu-şi steagul s'ar lupta cu miĭ, Românaşul neaoşŭ, voinicŭ ştie a fi!...

Cînd soarele apune, să'l vedeţĭ viind, Orĭ pe lună noaptea cum e de voiosŭ Din a foie verde dorul său spuind, Cu unŭ prea dulce foarte amorosŭ !

Ast-fel romînaşul,
voinicul lăncerŭ,

Inimă întrînsul are ca de
focŭ, Tare ca unŭ munte,

braţu’ĭ e de ferŭ Lancea sa
în mînă e numĭ un jocŭ

O ! să'l vedeţĭ el şi crede ca un bravŭ ostaşŭ Falnicŭ că iubeşte, şi în giurămîntŭ Ţine el şi crede ca un bravŭ ostaşŭ, Fetele pe dînsul ochii lorŭ avîndŭ !

Să'l maĭ vedeţi oamenĭ pentru
bătălii; Să'l maĭ vedeţi ce
mîndru e d'a isbîndi;
Apărîndŭ-şi steagul s'ar lupta
cu mii, Romînaşul neaoşŭ,
voinicŭ ştie a fi !..

MOARTEA ŞI VIAŢA

Haosaul greŭ
mugind, Sună'n
bolta d'aramă Cu
urlete, cu larmă
Din patru părţĭ
plesnind.

Infernul
întărtatŭ,
Negură
lipicioasă Făcea
mereŭ să cază
Ş'un eco
disperatŭ,

Satanŭ din focŭ grinţa, Ceata cea 'npovăroasă. Cu focŭ şi cu pucioasă, Peire în totŭ urla.

Totŭ spiritul răŭ,
Creatŭ întru
osîndă, Din
marea cea
arzîndă, Îmĭ da
blasfemul săŭ !

Din nuorĭ
ce'ngreuiaŭ
Pămîntŭ în
tiranie, Setoşĭ
de anarşie.
Demonĭ se
revoltaŭ.

Peire !..aşa
striga Gura de
focŭ, peire,
Infernul,
suferire,
Nenorocire
grea !

Unŭ trăsnetŭ bubuind, Face Titanŭ să cază,

Peirea'l înfiorează, Tronul săŭ sguduind.

Din centru celor rînjituri hidoase,
morţi, Al morţii Pre ea jurară toţi,
scheletŭ scoase, Cu

Ş'acestea s'aŭ iubitŭ În unul dintre puncturĭ, Cu amenințărĭ, tributurĭ, Ce nu's de suferitŭ.

Să'năbuşiască
vrea A lumeĭ
resuflare :
Plîngerĭ, grea
apăsare În totŭ
unghiul creştea.

Ce fulgere din
nuorŭ ? Ce mînă
creatoare ? Din
cerŭ mîngăitoare,
Veni spre agiutorŭ
?

Din nuoŭ iarăşi
resunŭ Bolţile de
aramă, Infernul
se într'armă :
Arme'n mişcare
punŭ !

Fulgerul scăpărînd,
Trăsnetul
şerpueşte, Strebate
neantul, coteşte,
Cade focul arzînd !

Cerul este deschisŭ.. Îngerul de lumină, Vine c'ŏ aripă lină, Al Domnuluĭ e trimisŭ !

Pacea a trîmbiţa,
Celor credincioşĭ,
pace !... Urletul'n

josŭ se trage,
Moartea cade şi
ea !

Îngerul pace a zis :
Veniţĭ ceĭ drepţi cu
bine Căcĭ, iată,
Domnul vine,
Infernul este
'nvinsŭ !

Şi ceĭ ce'aŭ suferitŭ, Avea-vorŭ bucurie ;

Pace în eternŭ fie, Pace pînă'n sfîrşitŭ !

Lumea atuncĭ
scăpînd Din muncĭ
şi de durere, Valea
plîngeriĭ pere,
Chinul de pre
pămîntŭ

Moartea ce
secera C'o ghiară
destructuare,

Undă
amenințătoare,
Feare o'ngreuia

Teribilă grinţînd, e'nfiorătoare,
Urlete de turbare, Scotea'n lanţurĭ
Gemet sberînd

E Domnul celŭ de susŭ !... Crist, legea, viaţa, Credinţa şi speranţa, Amorul celŭ maĭ presusŭ

Crist celŭ totŭ potentŭ,
Deschide Orientul, Sguduie firmamentul,
Vorba sa unŭ torentŭ....

Acelŭ ce către aĭ
săĭ, Face a sa
voinţă Ně a zis !

"aveţi credinţă !
Domnul este cu
voĭ !...

Apostolĭ meĭ fraţĭ,
Scris e să
se'mplinească
Voiea
Dumnezeească :
Credeţĭ
nestrămutaţĭ!..

Vorbele-ĭ se
audŭ, Şi soarele
luceşte În clipă

ocoleşte Lumea
carĕ a crezut,

Fulgere
se'ndesescŭ
Lumina lorŭ
străbate Locurĭ
multŭ depărtate,
Toţi ochiĭ o
privescŭ

Noaptea'n clipă
perind
Întunericul fuge,

Josŭ în infrenŭ se
duce Umbră ne
maĭ lăsînd.

Omul dar liberatŭ, Trece din neştiinţă :

Sufletu-ĭ la credinţă Cade, stă'n genuchiatŭ.

Frunţile
se'nclinŭ, Carul
înaintează,

Lumina sa
derază, Darului
toţi se'nchinŭ !

Moartea'n osîndă
grea, Crist 'i a
dat sfărîmare
Sufletul moarte
n'are, Lumina e
viaţa sa !

Haosul curăţitŭ,
Îngeru'naintează,
Crist, legea-ĭ
triumfează

Lumea s'a
mîntuit!…

AMICIA SI **TIMPUL**

Cînd făcu lumea să curgă, Din începutŭ celŭ Prea-Naltŭ, A zis timpuluĭ să fugă : - "Te du, sborĭ neîncetatŭ,

Fapta mea supusă-ţĭ fie, Peste totŭ rege tĕ am pus ! Timpul cŭ a sa lăcomie, Întîiul pe omu'l a supus. Şi făcut mereŭ a merge, Bătrînŭ, coasa'n mîinĭ ţinĭd Din'ainte-ĭ totul sterge, Îmdărătŭ ne maĭ privind.

Dar coprinsă de sburdare, Juniea 'n cale ‘ĭ eşĭ, Frumuseţea rîzătoare, Sănătatea le'nsoţi; Aste graţiĭ multŭ iubite, Trele daruri cum se spunŭ Vrură într'una unite Să desarme pe bătrînŭ,

Dar Saturn făr'de răbdare, Coasa-ĭ în susŭ redică, C'o lovirĕ omorîtoare, Frumuseţĕ amenință. Dup'aceea şi juneţea, Cu plăcerile la rîndŭ, Acea soartă cŭ inocenţă Suferiră, vrînd, ne vrîndŭ.

Prea puternica Fortuna, Apoĭ maĭ veni şi ea, Cu amorul dîndu-şĭ mîna, Cu florĭ calea'şĭ semăna ; Celŭ cu fruntea'n coronată, Maĭ presusŭ zeŭ adoratŭ, Căruĭ lumea e 'nchinată Ca la un sfîntŭ adevăratŭ!

Lîngă dînsul confienţa Inimei celor iubiţĭ, Re'nturnarea şi credinţa L'amoresiĭ despărţiţĭ ; Fericirea lăudată, Visul celĭ auritŭ, Ce nu ştimŭ daca vr'odată Omu 'n viaţă 'a dobîndit.

Ş'a le lumiĭ grijĭ o mie, Ţiind isonĭ cam p'aci, Fără care, cine ştie, Viaţa monotonă ar fi. Maĭ uĭtămŭ şi interesul Vai! Corupţiea 'n moralŭ, Ce grăbiaŭ cu toate mersul Ca să intre 'n tribunalŭ..

Simţămîntul amicieĭ, Legînd inimĭ c'unŭ focŭ viŭ, D'începutul omenireĭ A venit tot maĭ tîrziŭ !

iute,

lovit,

căzute

peritŭ.

îndată,

scăpat

a d e v ă r a t ă

desarmat.

toate,

Cerŭ,

moarte.

perŭ !..

Necăjitŭ bătrînul,

Cu grea coasa-ĭ le a

Precum frunzele

Pe locŭ toate aŭ

Cînd lăsă coasa

Ca să vază ce'a

Amiciĕ

Pe Timpŭ'l a fost

Şi d'atuncia, dintre

Partea luîndu-şi di

Singură e făr'de

Cele-l-alte toate

ROMANŢA

Cînd seara pe braţu-mi, C'unŭ tonŭ îngerescŭ,

Reverşĭ armoiea Ce'atît o iubesc

Cît simtĕ al meŭ
sufletŭ Cunoştĭ
oarĕ atunci ?

Frumoasele-mĭ zile
Le gust foarte
dulcĭ!

Ah! cîntă, iubito!
Ah! cîntă,
mereu! Ah!
cîntă, frumoaso,
Ca unŭ
Dumnezeŭ!

Cînd rîzi, cu a ta
buză D'amorŭ
înzeitŭ, Ş'ascunzĭ
gelosiea Ce 'n
ochĭ ţi-am zărit,

Atuncĭ lăngă
peptu-mĭ, Te
strîng şi trăesc,

În cerŭ par'că
sîntemŭ Ş'aşa îţĭ
vorbesc :

Iubeşte,
copilă !
Iubeşte, mereu
! Iubeşte,

frumoaso, Ca
ŭnŭ
Dumnezeŭ

Cînd tu eşti
voioasă

Şi 'mĭ zicĭ, te
iubesc
Atunci ca p'unu
angelu
Te ascult, te
privesc

Ah ! pentru
iubirea-ţi,
Viaţa'mi aş da
Tu eşti a mea
soartă !
Tu eşti steaoa mea
!

Mai zi-mi-o,
iubită !
Mai zi-o mereu !
Mai zi-mi-o,
frumoaso,
Ca unu Dumnezeu
!

Xopa din Realffl - Suipi.

(Hora din Dealul-Spiri)

HORA MITOCANILOR

Susŭ în Dealul-Spiri, beau,
mănîncă, joacă, Tot băeţĭ de frunte,
-- punga mulţĭ îşĭ seacă,
D' ĭ care
iubescŭ ! Cu plosca în mînă, hora
încongioară, Altul zice,
strigă : ,,leĭca să nu moară !
Cît am ă trăesc !...

Susŭ maĭ susŭ, băete, şi maĭ susŭ,
fetiţă, Te uĭtă la neĭcă şi îĭ dă
guriţă !...’’
Ea fuge nu
vrea.
D' aci se piteşte, maĭ colea
s'arată, Se ia după dînsa,
junele îndată
Celŭ ku
fermenea.

Bătrîniĭ din timpurĭ multe spunŭ
d'o parte, Sgomotul de lume
s'aude departe,
Danţŭ cu
lăutarĭ ; Juniĭ ocoleşte de brîŭ
hora mare,

Chiuiescŭ, resună : tropŭ !... în depărtare ;
Sărŭ ca armăsarĭ. Oh, ce maĭ viaţă ! şi ce veselie, Cîţĭ în Dealul-Spiri n'a vrut ca să vie,
Viaţa n'a gustat. Pîĭnea şi cuţitul şi guriţa, Se unescŭ acilea, fota şi rochiţa
Şi ce n'aĭ visat!
Mîndră e fecioara, cu cerceĭ paftale, Cu rochiţa albă, pe capŭ cu parale
Şi cu de tîrgŭ florĭ, Cu negre cosiţe, la gîtŭ cu mărgele, Cu peptŭ ca zăpada, cu ochĭ căpruĭ şi gene,
Strălucind ca sorĭ !

Dintre toţĭ voiniciĭ, maĭ mult fătul
Nae, Cînd o vede 'n horă îĭ vine să
saie,
Umblă ca
nebunŭ. Ana mîndră danţă cu ochiĭ la
vale, Ne luînd seama cine ‘ĭ ese în
cale
Şi glume ce 'î spunŭ.

Cu rîsul pe buse, de ochi
furişare, Ce vre o dat' aruncă,
ea, pe toţĭ îĭ are
Juni 'n lanţul
eĭ.
Inimile fură la horĭ, şezătoare ;---
Vedeţĭ că 'î minune 'n zi de
serbătoare,
Ana cu cerceĭ!
Fătul Nae însă cu a sa
căciuliţă La pantofĭ cu
tocurĭ, îl vezĭ neĭculiţă
Chiar unŭ mitocanŭ
Veselŭ fătul Nae, 'n tocŭ lovind
pămîntul, Ca o undă saltă ca şi
gîndul,
De gîtŭ cu nea Stan.

Ana ce place 'n dragostĕ a ‘ĭ
respunde, Pe la multe babe s'a
dus orĭ şi unde,
Pentru a o
sfătui. La cîte bisericĭ liturgiĭ nu
dase Şi la horĭ adesea ea se arătase,
Doĭ a se
'ntălni!

? Ce minune însă 'n dumineca mare,... Consinţind amorul dulcea-ĭ serbătoare,

Mult sgomotŭ !...

Biet, părinţiĭ fata ŏ căŭta prin horă, Fie care junĕ a perdut o soră :

Mult timpŭ n'o văzu.

S'auzit prin lume că popa Tanase, Pe doĭ junĭ în templu ‘ĭ bine cuvîntase, —-

Ş'eĭ giurar' amorŭ !... Cum dup'o tempestă seninul s'aratĕ, Cum dup'o 'ntristare, bucuriea 'ndată

Îşĭ ia dulce sborŭ,

Ast-fel şi pe fruntea cea de
grijĭ bătută, Ochiul care plînse
fiĭca cea perdută,
Vesel o zări:
Căcĭ, acea fiinţă mult
încîntătoare, Ca o rază
dulce d'o stea lucitoare,
Iarăşĭ se ivi!

A suris în faţa celor carĕ o plînse,
Cu ochĭ lăcrămîndŭ. S'aduceţĭ viţelul!...părinţiĭ strigară ; Şi la nunta Aneĭ, junele dănţară,
Vesele sbătîndŭ

Aĭdeţĭ fraţĭ la horă 'n zi de serbătoare, Aĭdeţĭ şi voĭ fete,,---juni 'nchinŭ pahare,---
Pentru cel voĭnicŭ. Fătul Nae este, fidelŭ în iubire, El ně a spus că 'n lume făr'o dulce unire,
Viaţa nu ĕ nimicŭ!.. Vă feriţĭ la horă mumelor şi fete, Căcĭ la horă, uite, ochiĭ multe vede,
Sîntŭ şi sburătorĭ. Fetele visează ;---cîte 'n somnŭ s'arată, Toate vinŭ din horă !.....lumea e ciudată,
Junĭ amăgitorĭ!

Înturnarea în patrie

Cerŭ frumosŭ al ţereĭ mele. Eŭ sub care m'am născut, Într'o simplă lăcuinţă,

Numaĭ visurĭ de dorinţă, Ce 'n pruncie lĕ am păscut

O ! tu, soare plin de graţiĭ, Ce renaştĭ comorĭ întinse, Pe pămînturĭ şi 'ntre naţiĭ, La lumina ta coprinse !

? Ca ce stea fericită Îmĭ este favorită S'ajung cu porocire În ţeara mea iubită ?

Întors cu mulţumire, Să văz pe toţĭ aĭ meĭ, Ca şi 'n copilărie, Să fiŭ iar între eĭ ?

.

O comună rătăcire,
Ce la oamenĭ e din fire,
M'a făcut ca să visez
Fericirea ce' adorez ;
Am lăsat ce'am scump în lume,
La lucirea unuĭ nume
Ce de locŭ dobîndit.

De odată mă
deştept,

Viŭ în sine-mĭ, judec drept, Şi împins de remuşcare, Privesc singurŭ p'amea cale,

Cu un ochiŭ maĭ umilit, Locul ce 'l am părăsit, Ş'o fiinţă ce'am iubit.

Ca floarea cea
streină, Pe slaba
eĭ tulpină,
În clima cea
recită, Ş'o vezĭ
căzînd pălită, Aşa
eŭ mă sfîrşiam,
Departe d'orĭ ce
bine,
În cele ţerĭ
streine ; Departe
d'a mea ţeară,
Ce' acu o re văz
iară, Ş'atîta o
doriam !..

Simţ inima-mĭ
învinsă, Subt
auroreĭ fală,
Sorbind a eĭ
dulceaţă, În ţeara
mea natală, Ca'n
raiul pămîntescŭ,
Doriam ş'a mea
viaţă, Doriam ca
să trăesc !

Surizǎ-mĭ dar
senină, Tot veselă
şi lină, Sublima eĭ
cunună, Ca
gloriea strebună;
Surizǎ-mĭ tot
măreaţă, Cu ea să
mă fălesc,

Căcĭ d'unde 'mĭ am viaţă

Şi vream să o sfîrşesc !..